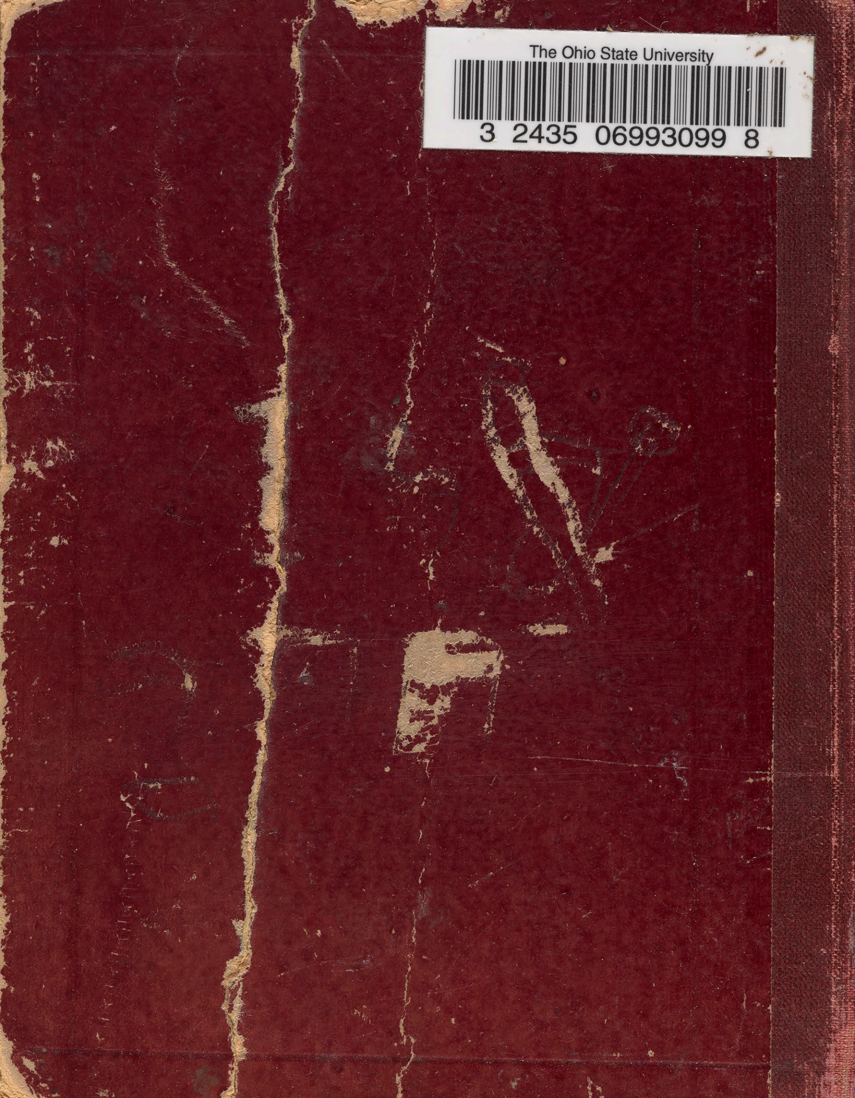
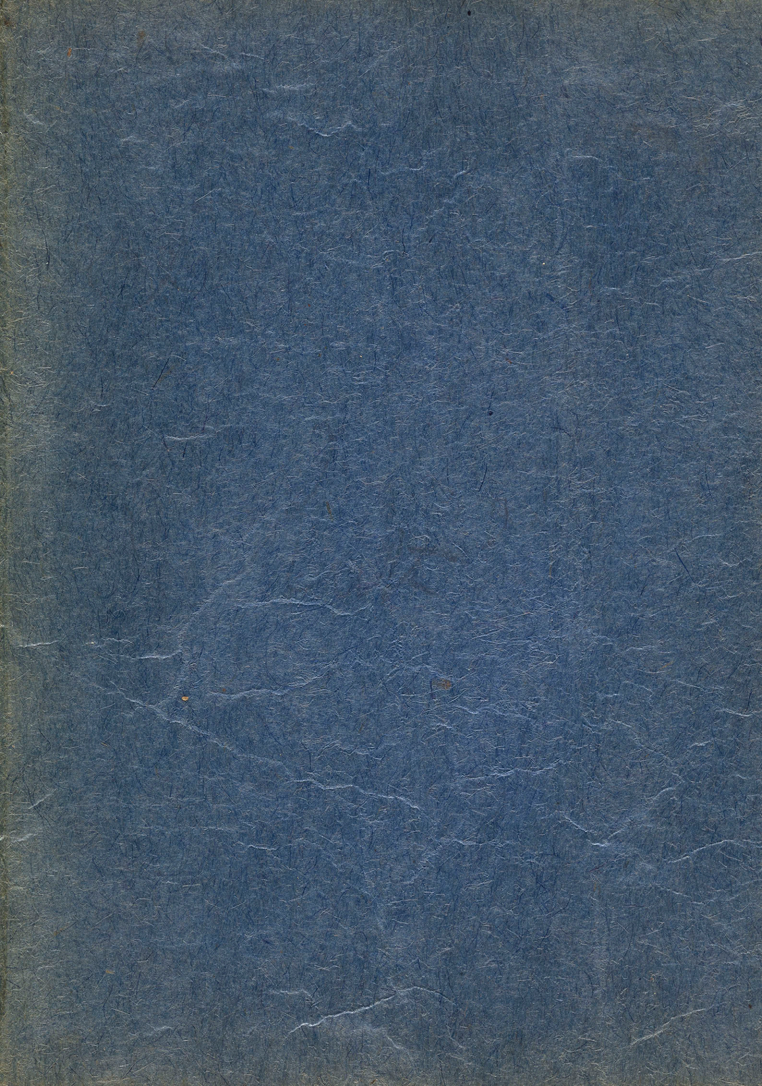
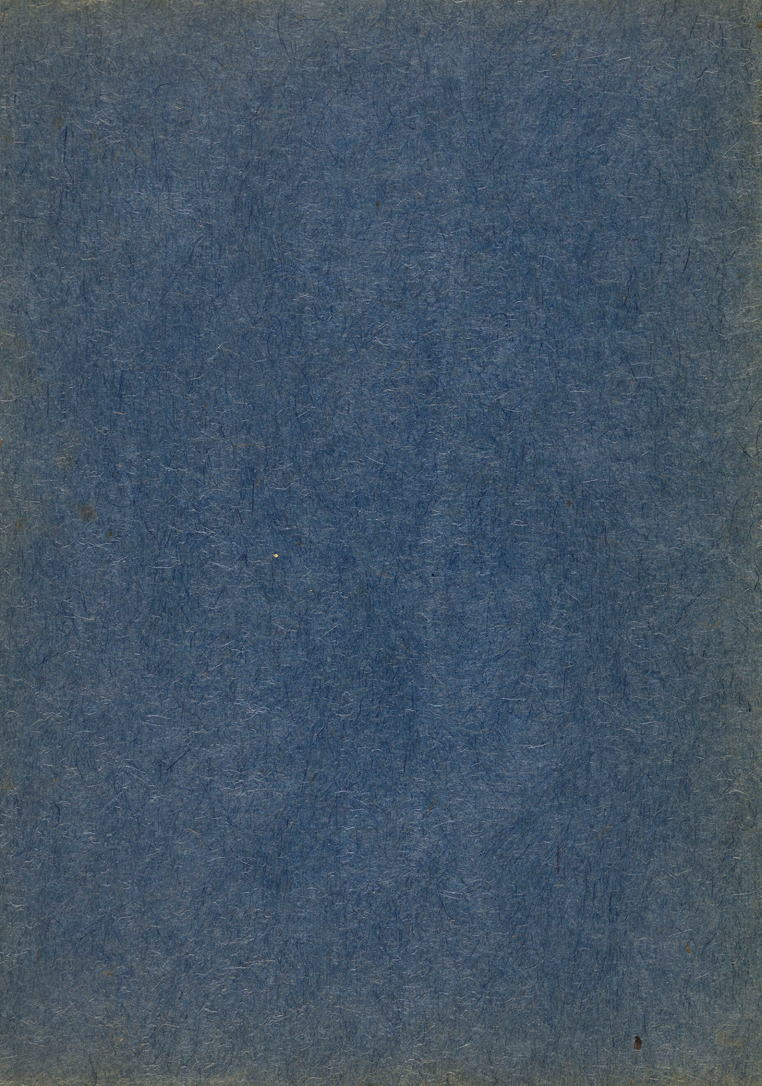
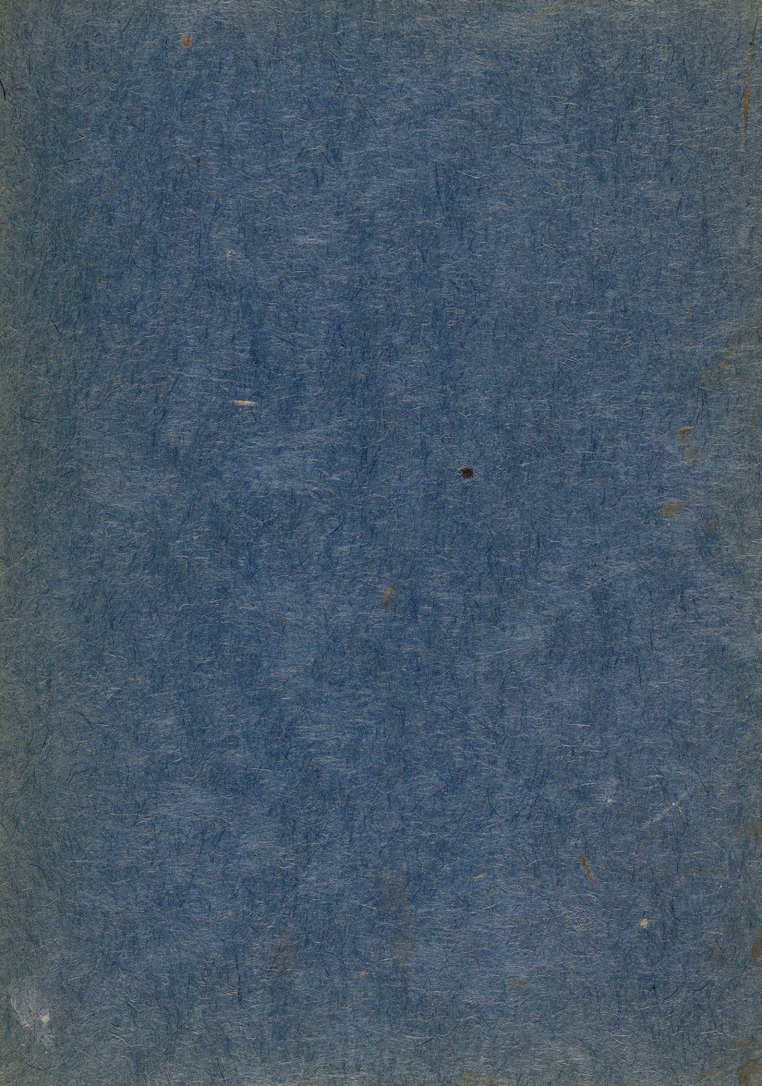

The Ohio State University
3 2435 06993099 8

ספר

תורת חיים

כולל תקנות ותעודות

ישיבה הגדולה

„תורת חיים הכללית"

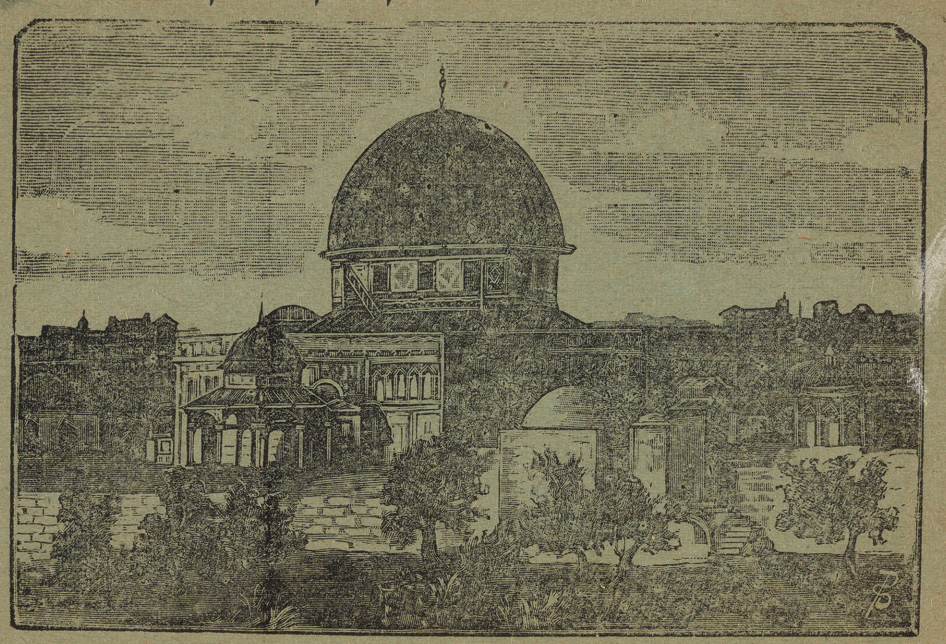
הנוסדה בשנת תרמ"ז

להגדיל תורה בציון ולהאדירה

פעה"ק ירושלם תובב"א

בדפוס הרי"ן לעווי ושותפיו הי"ו

כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו

ספר ישיבת
תורת חיים
הכללית
ישיבה הגדולה תורת חיים הכללית
HAUPT HOCHSCHULE „TORATH-CHAIM" JERUSALEM
הנוסדה בשנת תרמ"ו
להגדיל תורה בציון ולהאדירה
פעה"ק ירושלם תובב"א
Adress: Rabb. ISAK WINOGRAD Jerusalem (Palästina)

ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר

אורה זו תורה

עוז מציון כנאמר מטה עוזך ישלח ה' מציון	# צדקה גדולה	טל וחיים מציון כנאמר כטל חרמון שיורד על הררי ציון

לשם

מתיבתא רבתא „תורת חיים הכללית" בעה"ק ירושת"ו

אחר ההורבן צמצם עם ישראל מבטו על יבנה העיר וחכמיה, ויבחרו אותה לתלפיות, אשר כל דורשי תורה והוגים בת"י' יפנו אלי', והבאר ההיא אשר חפ־וה שרי התורה, השקו עדרי צאן קדשים לרויה ונר התורה לא עוממה, אבן הלבנה והאירה מעת אלעת על כל קצותיה לתירה ולתעודה לכל דורשי' באמת.

ובתכונתה ונתיבותיה תדרוך הישיבה הגדולה הנאדרה בקודש „תורת חיים הכללית" הי"ו, המאירה עלי ארץ אבותינו בזיוה והדרת תפארתה, וכשמן הטוב ריחה הולך מסוף העולם ועד סופו, וכל גדולי וגאוני זמננו נותנים כבוד ויקר לרום ערכה וחריצותה ושקידתה להרים קרן התורה על גפי מרומי קרת עיה"ק ירושלם ת"ו וסביבותיה, אך במקום האור שם גם הצללים יתראו, כן בשגוב למוד התורה מהית הנפש האצולה במרומים מצב כלכלת לומדיה, וחק מחייהם וטרף ביתם בשפל הנהו ועיניהם נשואות לחסדי אחיהם שבגולה כי יזדרזו מרצונם להחזיק ידיהם לעבודתם עבודת הק', כיד נדבת... רוחם וחמלתם.

לכן יצאנו כיום בבקשתנו זאת: **כי יואילו נא נטורי קרתא, גבאי צדקה**, אשר אש אהבת תוה"ק בוערת על מזבח לבבם הטהור ועומדים על פקודתם ומשמרתם משמרת הקודש בכל אתר ואתר **להעלות את ירושלם וזכרון תוה"ק על ראש כל משתה ושמחה**, ויהיו מחקים ההולכים ומכונים לבם כנגד בית מקדש מעט הלזה **להעיר את לבב האנשים הקרואים אל כל סעודת מצוה**, קבוץ סתב, ואספה, **שיושיטו שרביט צדקתם להחיות עם רב ת"ח מצוינים בניה של „תורת חיים הכללית"** הלומדים תורה יומם ולילה מתוך עוני ודוחק, ותחיה נפש בני הישיבה בגללם:

ובגלל המצוה הרבה הזאת, יזכו לראות בית המקדש בבנינו וירושלם בתפארתה ובכבודה של ישראל בב"א.

והתפללו אליך
דרך ארצם

רנה ותפלה

אשר ישפכו בני הישיבה הק' בכל ער"ח אצל מקומות הק' בעד שלום תומכיהם ומחזיקיהם בארה"ק ובחו"ל.

אנא ה' מלא רחמים אשר למען עם סגולתך נגלית על הר חמדת לשבתך ובערפלי טוהר רפדת זה סיני בקידש, ובכבודך הגדול הופעת באש דת אשר מאז הנחלת אותה כמורשה לנו, להגות בה יומם ולילה, ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים, ברחמיך הרבים השפיעה ממעון קדשך מן השמים וברך את הגוי הקדוש הזה. ובכללם את לומדי התורה, תלמידי הישיבה הגדולה „תורת חיים" השפיעה ממטובך עליהם ועל כל התומכים אותם בנדבת לבבם, ועל כל העוזרים בטרחם ויגיעם. והמרימים מבשול דאגת מחיתם מדרכם העולה בית אל, וכל העושים והמעשים להחזקת הישיבה תורת חיים (ובפרט לפב"פ) הם ונשיהם ובניהם ובנותיהם וצאצאיהם וצאצאי צאצאיהם, תברכם ותרחמם ותתן להם הצלחה וברכה וישועה ורוב נחת בשובע שמחות, ויקוים בהם „אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד" ותגן עליהם זכות התורה והמצוה להצילם מכל אסון ולהרחיק מהם כל שטן ופגע, ולא תקרב אליהם כל מחלה וכל נגע, ויקוים בהם בניך כשתילי זיתים סביב לשלחנך, ויהיו חפשים מכל שעבוד של בשר ודם רק עבדים לה' לבדו לעביד עבודתו ית"ש מתוך שמחה ומריב טוב, ותמלא כל משאלות לבם לטובה לפקוד לכל השוכי בנים בזרע של קיימא לאוי"ט בנים עוסקים בתו"מ ומ"ט, וכל הדרושים לרחמים ולרפואה, שלח אורך אליהם והאר עליהם ישועתך ומהר יושעו ברפואה שלמה מן השמים. ואתה ה' צוה הסדך ופרוס סכת שלומך על הישיבה הגדולה „תורת חיים" ובאברתך תסך בעדה לגוננה ולהגדיל קיומה ולרומם קרנה ויתרומם עמך הגדול והקדוש ותתגדל התורה הקדושה בבית הגדול והנכבד הזה, והבית הזה יהיה עליון להרים בו קרן התורה ולומדיה, וכל העוסקים בהנהגתה, ובפרט המיסד וראש הישיבה שיחי', תן להם מאוצר ברכתך חיים ושלום ורוב נחת ואורך ימים בטיב ובנעימים, ועיני כלנו תראינה יהד ירושלם על תלה בנוי', ובית מקדשנו נכון יהי' בראש הר המורי', ובאו גאולים לציון בב"א.

כתב תעודה
עפ"י תקנה
תורה
מציון
כנאמר
מציון תצא
תורה
גדולה
מציון
כנאמר
ה' בציון
גדול
ויוסיפו לך שנות חיים
וזאת התעודה בישראל
№ 793
לכבוד הנדיב האדון הנכבד
כו' ר' אהרן ב"ר אליעזר
הכהן, קאהן נ"י
ומעתה חבר הוא ליראי ה'
משמן
טוב
טוב
שם
רודף צדקה וחסד ימצא חיים
צדקה וכבוד

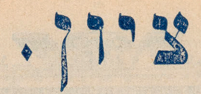
ושומרי פקודיו והי׳ שמו לתהלה ולתפארת עדי ירושלם תהי׳ בנוי׳ רחבת ידים.

גבאי ומנהלי ישיבת תורת חיים הכללית הי״ו

הכו״ח יום ח׳ לחדש סיון התרס״ז

נאם

נאם

ציון.

ירושלם הבנויה כעיר שחברה, עיר שהיא עושה
כל ישראל לחברים. (ירושלמי חגיגה פ"ג ה"ו)

השם „ציון" הלקוח היום לדגל הלאומי בעמנו, הוא עתה מרכז תהלות ישראל, ואבן הפנה העומדת לתלפיות, והתל שכל הפיות פונים אליו, רעיון הציוני היא עתה הרוח הסובב הנושב בעוז תקפו בלבב האומה הישראלית כלה, מזכרת ציון היא התקוה האחת המחיה נפשות אחינו בגולה, ואם ישנם מפלגת אנשי שם בתוכנו מתנגדים לרעיון הציוני, לא משנאה יהדפוהו, רק יען כי נפשם תפונה ברעיון הציוני אשר בלבב הנאורים לפי מחשבתם, אבן בקרבם יקדישו את השם ציון הנושא עליו את כל קדשי ישראל, כי רק הוא לבדו הקשר הטבעי המרתק כל אברי האומה ברתוקי אהבה ואמונה טהורה, כבנים המתרפקים באהבתם לאמם הרחמניה.

והנה אם חיי רוחנו בגשם ובחומר תלוי בציון בית חיינו, מה רב ורם ממנו ערך חיי הרוח והצורה הדתית אשר תזרום ציון לתעודת האומה, לחיי נפשה ותקומתה הנצחי, ואם פנינו מפנים אל רעיון הציוני במובנו החמרי, הלא עלינו להתאמץ כה במרה לחזק ולעודד ציון הרוחנית השומרת את רוח ישראל בליל גלותו על ידי אור עולם בציון ונר תמיד בירושלם.

הכתיב אומר לשכנו תדרשו, ציון העלובה בעי דרישה לתת עוז לאלקים ולשכינת עוזו, כי אוהב ה' שערי ציון המצוינים בהלכה, ותעודה זו תמלא עתה כתקונה הישיבה „תורת חיים הכללית" המאירה עלי ארץ אבותינו בזיוה והדרת תפארתה, אשר היא מקור נפתח להשקות מטעי דת ישראל להקים אשרו היותני.

תורת חיים, הוצבת להגות אש להאיר עלי תבל באור התורה התמימה, אחים יקרים! שמרו משפט ועשו צדקה, צדקה שיש בה פי שנים, צדקה לנצרכים הגונים ילידי ציון עובדי עבודת הקדש שומרי משמרת בית האלקים, אשר בזה תלויה גם עוד צדקה שמקרבת את גאולת הארץ, וממנה תוצאות חיים לירושלם של מטה ולדרים עליה החיים חיי הנפש, היים אמתים, חיים של קיום המצות ולמוד התורה, שאין תורה כתורתה כמאז"ל במד"ר פ' שמיני עה"פ וזהב הארץ ההיא טוב.

שועים ונדיבים נכבדים: הלא תדעו הלא תבינו כי תורה, וירושלם, תאומי צביה הנה, ושתי אלה מתיצבות כהיום לפניכם ומתחננות לפרוש כנפי חסדכם עליהן כי גואלים אתם, קנו לכם עולמות מלאות אוצרות נפשות עדינות חכמים וסופרים ומשנים המתעתדים להיות רועי ישראל, החוסים בצלו של היכל קדוש הלזה.

הבו גודל לאלקינו ורוממות לתורתו:

שאו ידיכם קדש להרמת קרן התוה"ק ולהספקת בניה למידי ה'. האדירו שמכם והגדילו זכרכם, בהציבכם לכם יד ושם ושארית בירושלם, והיתה זאת לכם לזכרון לפני ה' תמיד, ולזכרון תהלה ושם עולם בהרימכם תנופת קודש למענה לכונן מצבה, עפ"י הקנות וזכיות הישיבה איש איש כמתנת ידו וכברכת ה' עליו, וזכות ת"ת דרבים ניכח שער השמים בעיה"ק ירושלם, תעמוד לכם ולביתכם, בכל אשר תפנו תשכילו ותצליחו, תאריכו ימים נעימים דשנים ורעננים, ותזכו לראות ביום הנהמה, בית המקדש בבנינו ושכלולו וירושלם בתפארתה, ובכבודן של ישראל, ע"י מלכא משיחא כב"א.

תכונת הישיבה ופעלותיה הראשיות.

א) ישיבת **תורת חיים** הנה מפעל לאומי ומוסד דתי, היא תחלוץ שד להניק את בני ציון היקרים מים החיים מים החכמה אשר תחיה בעליה, ותאמנם ותגדלם עדי יהיו ראוים שתשרה עליהם כתר ההוראה להורות דעה ולהבין שמועה להאיר לעמנו בנר מצוה ואור תורה.

ב) מפקד מספר בניה של **תורת חיים הכללית**, הולך וגדול מעת לעת ומתקופה לתקופה, ומתקבלים רק צעירים ובחירים מופלגים אשר ברכה בהם לעלות קדימה במעלות התורה והתעודה, למען יגיעו אל המטרה הנשגבה אשר הציבה לה הישיבה במפעלה, לא לשם הזמני והנצחי.

ג) הישיבה פתוחה לרוחה לקבל צעירים, למודי ה' מכל הכתות והמפלגות השונות פעה"ק, לא תפלה בין כולל לכולל, ותעניק מקופתה פרס דגון ומסוים מדי חדש בחדשו לכל או"א לפרנסתו ולכלכלת בני ביתו, לפי הצטרכותו ומעלת שקידתו וחילו בלמודו.

ד) לבד פרס החודש הקבוע בשעתו תוציא הישיבה הוצאות מסוימות לפרקים שונים, עזר לבני הישיבה, כמו על ברית מילה, ונשואין, הלבשה והנעלה להורים עניים וכדומה.

ה) בנין הישיבה עומד בקרן אורה לצבי ולכבוד על הר הק' ירושלם, יהן וקסם מרהיב עין שפיך על מראה הבית הגדול הזה ממסד עד הטפחות, הבית אולפנא הוא מכפלה עליונה הבנויה כמו רמים, רוח צח ואויר מבריא נושב מכל עבריו, ומצוין בשיא תסנו וגאון עוזו בקרית מעזנו, כאחד הבתים המפוארים בחו"ל.

ו) כלכלת הישיבה, המלאה רוח חכמה ובינה, רוח דעת ויראת ה', תלויה

היא ברגשי חמלה הסד וחנינה של אחב"י, ובשם שרות התורה תחיינו ותקיימנו לעם הנצח, ותורת חיים היא היא אשר יעשה אותה האדם וחי בה חיי הזמן וחיי הנצח, כן הוטל עלינו בראש וראשון לשחר מנחתנו בכל מאמצי יכלתנו, בעד רוח המחיה הזה, להתמכו ולסעדו בנדבת רוח וחמלה יתרה.

ז) חז"ל אמרו, אלו נאמר עץ חיים היא לעמלם בה לא היתה תקומה, אלא עץ חיים למחזיקים בה, ועל כן חוב קדוש על כל אחד ואחד מישראל להחזיק את התורה שנבראת בשביל ישראל, ומה גם בארץ נחלת אבותינו.

ח) התורה נתנה במקום הפקר להורות שכל ישראל יש להם חלק בה. ומטעם זה לא נתחלקה גם ירושלם לשבטים, ונאה ויאה לעם תליתאי לזכות וליטול חלק באוריין תליתאי, תורת ארץ ישראל, שאין תורה כתורתה, אשר זהרי נגהות אמהה תפיץ הישיבה תורת חיים על כל קצותיה בעיר הק' ירושלם.

ט) כשאין ביהמ"ק קיים זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם, ונרצה לכם צדקתכם לשם גבוה לשם תורת חיים במקום זבח ומנחה, עולה ונסכים, נוכח שער השמים, בהמ"ק שלמטה המכון כנגד בהמ"ק שלמעלה, ואחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיתכין לבו לזבוח לרצונו לזביח לדעתו להרמת דגל התורה להדש רוחה ולהחליף כחה, וערבה לה' מנחת יהידא וגו'.

זכיות ותקנות החברים והמתנדבים

א) חברי המתנדבים ששים פפעניג לחדש, תתפלל עדה מתלמידי הישיבה, בכל ערב ראש חדש אצל כותל המערבי, על שלומם וטובם, כל ימי חייהם, ופעמים בשנה בירחי ניסן ותשרי יעתירו על קבר רחל אמנו, בעד אריכות ימי החברים ובריאותם והצלחתם, ולאחר אריכות ימיהם יאמרו קדיש ויתפללו תפלת אמ"ר למנוחת החבר כל השנה הראשונה, בהיכל ישיבת תורת חיים.

ב) חברים המנדבים מארק אחד לחדש, יזכו לבד התקנות הנ"ל, כי לאחר אריכות ימיהם ושנותיהם, יתפללו דבר יום ביומו לפני התיבה ויאמרו קדיש לעי"נ החבר כל השנה הראשונה.

ג) המרימים תנופת קודש שני מארק לחדש, זוכים עוד, כי כל ימי הייהם יתברכו בברכת מי שברך בכל מועדי קדש, לפני ספר תורת ה', ולאחר אריכות ימיהם ושנותיהם, לבד התקנות הנ"ל, ילמדו גם משניות דבר יום ביומו לעי"נ, ותפלת אנא אח"ב עד תם תקופת שנה הראשונה לפטירתם.

ד) אשר ידבנו לבו ארבעה מארק לחדש, זוכה לבד כל התקנות הנ"ל, כי לאחר אריכות ימיו ושנותיו, ישמרו משמרת זכרונו ביום היאהרצייט, שנה בשנה לדורות עולם, בתפלה לפני התיבה והזכרת אמ"ר, ולמוד משניות, ותפלת אנא אח"כ, ואמירת קדיש, והדלקת נר שמן זית.

תעודות אנשי שם

שנתנו עדיהם על גודל מפעל הקדוש הזה משכן העדות בירת היכל **תורת חיים** הכללית הי"ו, מטרפולין של תורה דמרבי בה מלכי רבנן אלופים בתורה ומצות, בני ציון היקרים יצ"ו, פעה"ק **ירושלם** תובב"א.

העתק מכתב הרב הגאון הגדול גאון הגאונים ראש גולת אריאל, פאר ישראל וקדושו, רכבו ופרשו, צדיק וחסיד אדמו"ר מרא דארעא דישראל וכו' כקש"ת מוהר"ר משה יהושע יהודא ליב דיסקין זצ"ל אב"ד דק"ק בריסק יע"א, אות באות, אשר השיב בענות צדקו לנשיא ישיבתנו הגביר האדיר רודף צדקה וחסד מוהר"ר משה דוב חאלאדענקי ז"ל, ע"ד שאלת ברכתו מאת רוממות כבוד הדרת גאונו.

בעזה"י

רוב שלום ושפע ברכה וחיים יריק הבוחר בירושלם על ראש הרב הגביר הנדיב אוהב ציון ושערים המצוינים בהלכה כ"ש מו"ה משה דוב חאלאדענקי נ"י ויופיע. ולכל א"ל שלום וברכה וחיים עה"ע.

אגרתו מן כ"ד העבר הגיעני לנכון ולא אחרתי תשובתי מפני כבודו כי כבודו יקר אצלי אחרי רואי כי הי' ה' אתו לבנות אחת מחרבות ירושלם לבנותה לתלפיות לעשותה בית גדול שמגדלין בו תורה היא הישיבה המפוארה תורת חיים יצ"ו העומדת תחת דגל ידידנו . . . . מו"ה יצחק שיחי' ווינאגראד (אשר באי שעריו ערך תשעים השוקדים ועוסקים בתורה מתוך הדחק) ועתה איתוספו ספסלי והנם יותר ממאה ובמעט כלם מקבלים פרס מקופת הישיבה ה' עליהם יחיו. אמרתי כי ראוי הוא כבודו לברכה כי ימלא ד' כל משאלות לבבו באורך ימים ושנים עושר ואושר וגדולה וצאצאיו כן יפקדו לטובה. וביותר בראותי אגרתו, כי ישמח לבו על צדקת פזרונו בטח לבי כי עוד שובע שמחות יחוננו המקום לגמור את המצוה. ולחלץ את ידידנו הרה"ג שיחי' מכל מצוקותיו נוגשיו הרבים. ואסיים בזאת הברכה כי בימיו ובימינו יבא משיח צדקנו וישמח לראות הבית הזה כי יגדל כבודו. כנפשו ונפש אוהבו מרחוק הבא עה"ח פעה"ק ירושלם תובב"א יום ה' ויק"פ כ"ה אדר תרנ"ה לפ"ק:

משה יהושע יהודא ליב

בהגאון מו"ה **בנימין** זלה"ה

(מקום חותמו)

כאשר ראיתי תעודת ידידי הרבנים הגאונים המפורסמים וכבוד הרה"ג נכבדי' אנשי השם יחי' אשר כולם באים בתהלת הישיבה היקרה „תורת חיים" אשר מציון תצא תורה בירושלם עה"ק ע"פ התיסדות ובפעלות הרב הגדול מו"ה יצחק נ"י בהרב מו"ה חיים ווינאגראד הנותן נפשו עלי' בהשתדלות עצומה, קבלתי נחת ועונג מזה ויהיה ה' בעזרם להצליחם מעלה מעלה ותתרומם קרן התורה על ידו ונזכה לראות במהרה בהרמת קרן התורה ובנחמת ציון וירושלם. כעתירת הכותב והחותם למען כבוד התורה ולומדי'. יום ה' ד' אדר א' תרנ"א קאוונא.

נאם **יצחק אלחנן** החופ"ק הנ"ל.

כאשר מפורסמת כבר הישיבה הנכבדה תורת חיים הנוסדה ע"י הרב הגאון המפורסם וכו' מו"ה יצחק נ"י ווינאגראד, כי אוצרת בקרבה מבני ציון היקרים חכמים רבים השוקדים בתורה תמיד לא יחשו, ודעת כבוד אדמו"ר הגאון האמתי צים"ע רשכבה"ג כקש"ת מרן ר' משה יהושע יהודא ליב שליט"א נוחה הימנה מאד, ודי מובן בזה אשר היא ישיבה נכבדה להגדיל ולהרבות תורה, ומהוסדה עד עתה היא עולה מעלה במשך השנים ברבוי הלומדים עד אשר לא יכילו ההכנסות שנתיסדו עד היום, והת"ה המסתופפים בה בשקידת למודם הם בעוני ודוחק ולחץ, וידוע גודל המצוה של החזקת לומדי תורה, ומה גם בישיבה המרבצת תורה ומרבה חכמה, ובפרט במקום הקודש אשר עיני כל ישראל נשואות לבנינה ולישובה, ולקיומה, ואחרי אשר בא עליה הסכמת כבוד אדמו"ר הגאון האמתי צים"ע רשכבה"ג מרן ר' משה יהושע יהודא ליב שליט"א, אשרי העוזרים והמסייעים ומקיימים את התורה לחזקה ולרוממה, חלקם בחיים, ומאושרים תומכיה, ועץ חיים היא בזה ובבא למחזיקים בה, ויתברכו בכל טוב וברכה ושלום רב לאוהבי התורה וינצלו מכל מכשול.

אור ליום ב' י"א טבת הרנ"ה

נאם **חיים** באאמו"ר הגאון החסיד וכו'
כקש"ת מרן ר' **יוסף דובער הלוי**
זצוקלל"ה

(מקום החותם)

כאשר זכני ה' לבא לעה"ק ירושלם תובב"א ובקרתי את הת"ת ובתי הישיבות אשר בתוכה. בקרתי גם את הישיבה הנכבדה „תורת חיים" אשר יסדה ידידי הרה"ג מ' יצחק ווינאגראד נ"י ומצאתי בה מופלגי תורה הוגים בתורה בהתמדה גדולה, ע"כ מצאתי חובה לנפשי לבקש מאת גבירי עמנו אשר יאבו לתמכה ולסעדה והיתה תורת חיים עץ חיים למחזיקים בה. — וגם אנכי לא אמנע מליתן נדבתי עלי' בעזה"י ולראי' בעה"ח יום א' י"ג סיון ההר"נ פעה"ק ירושלם תו"ב.

נאם **שמואל** בהר' מוהרי"ל **מאהליווער**
החוב"ק ביאליסטאק

הנה אנכי בא לעורר את אחב"י להקים את דברי התורה הזאת כדרש חז"ל מי שיש ספוק בידו להחזיק לומדי תורה כו', ובפרט באה"ק ובעיה"ק ירושלם. ובפרט עתה בעוה"ר אשר קרן התורה מתדלדל בארצנו, ולזאת הנני בא במכתבי זה לעורר לחזק בנדבותיהם ישיבת **תורת חיים** אשר היא ת"י השגחת ת"ח שבירושלם ובראשם הרב הגדול הניכר וידוע לי ה"ה מו"ה יצחק בהרב **ר"ח ווינאגראד** נ"י מנצח על ההשגחה, והנני שד"ר שלוחא דידיה לצורך דבר מצוה זו מצות ת"ת ששקולה נגד כל המצות, וכל הזוכה בזה זוכה לדברים הרבה. מקיים הישוב באה"ק, ומקיים להיות בכלל מקיימי התורה באה"ק. ועשירי בבל זוכים בשביל שמכבדים את התורה וזכות ת"ת דרבים במקום הק' יעמוד לכל מחזיקים בה בזה ובבא. כעתירת הבעה"ח יום ד' ר"ח אלול התרמ"ט פה קארלין.

דוד פרידמאן חופ"ק הנ"ל

אתינא לאידועי לקדם מאן דבעי למידע כי מתיבתא תורת חיים די בקרתא קדישא דירושלם תובב"א, אשתמודענא בבירור מרבוותא דהתם דמתיבתא רבתא ומעלייתא

היא דרבנן טובא ומעלי קייתבו תמן וקגרסו
ביני עמודי בתדירא יממא ולילא ואית
בהון נמי הנך דחפצא קדישא קמצלח בידיהון
ולאילנא רבא יתעבדון אֳספרנא. כל קביל
דעיניהון יחזון מאריהון הי ניהו הגאון רבי
יצחק ווינאגראד שליט"א. בדיל דמרתע
שפוותייהו דרבנן ממתנייתא דילי' דנהירין
לי' שבילי דתלמודא והריפא נמי טובא ואיהו
קאים עלייהו וגחין ולחיש באודנייהו
פירושא דשמעתתייהו בזימנייהו פריש
יאות כדקבעי, ונהירנא כד הוי רבי יצחק
הכא במדינתא כל מאי דבעי מיניה מלתא
הוי קפשט לי' באורחא קשיטא וזימנין
דהוה מפיק מפומיה זיקוקין דנורא ולאו
כל מוחא הוי סביל דא בגין דרדיפי מיא
ומימר במילי דאגדתא נמי שפיר קאמר
דדריש להו כמין חומר ופתר נמי לקראי
טובא ומפיק מפומיה מרגלאין טבין דניחא
לבני אינשא למישמעינהו. ושאני רבי
יצחק דרב גובריה גברא רבא ודחיל
חטאין הוא. לדא אמינא דכל מאן דיהוי
בסעדוהי ויהא תמיך בידוהי בטבעא דאית
בה ממשא לנפקתא דמתבעי ומתייהב
לבני בי רב דיתבי במתיבתא יהוי מרן
דבשמיא בסעדוהי וקרנא ושבחא מירת קא
ירית בחייוהי ובנוהי בתרוהי קא מורית
עותרא וכבוד. ארום דאהבת חסד וצדקה
הוין שיבבי דתורת חיים. ובצלותא דשים
שלום קאמינן להו אנן כהדי הדדי. ובמטותא
מינייהו דעתיראי נדיבאי דיעבדון כדין
ברעותא דליבהון. ולא ינזק להון מידי
ואדרבה יהוי בריך חיליהון ואף חיי אריכא
ומזוני רויחי יתוסף להון מלעילא כל כדין
דרחיצו במרא שמיא ואציתו למלוהי דכתיבן
בספרא דאורייתא דלא קמגרע להון בהא
מידי וכדרשת חז"ל עשר בשביל שתתעשר.
ועל כגון דא יהיבנא גושפנקא דילי ומחתים
קא חתים אברצייהו. ובסיומא דקל קילמסא
קפריש רב קטינא ידוי ואצלויי קא מצלי
קמיה דרב מרא ורב חסדא דייתי בר נפלי
ויפקד עלוהי בתוקפא דיפרוק לעמא פזיזא
דקדמי פומייהו לאודנייהו. ויוביל יתהון
בפריע לאתרא קדישא אינהו ואביזרייהו
ינקייא וסבייא דאזלינן אתיגרא יזלון כחדא
לקוטי בתר לקוטי ורב זעירא בהדייהו
דיתיב אבינייהו וחתים בשמא דמרא.

שלום דובער עהרינזאהן

חופ"ק קלעצק יע"א.

בע"ה. הנני לעורר את נדיבי
אחב"י להחזיק בידי הרב הגאון אוצר
התורה והיראה כקש"ת מו"ה **יצחק
ווינאגראד** ר"מ דישיבת **תורת חיים**
הי"ו בעיה"ק ירושלם תובב"א, למען יוכל
לעבוד את עבודת הקודש להרביץ תורת
ה' בירושלם עה"ק תובב"א. וכל המחזיק
בו יתברך ממעון הברכות ויזכה לחזות
בנועם ה' בשובו אל נוהו בב"א. הבעה"ת
יום א' כ"ו לחודש מנ"א שנת תרמ"ט פה
פינסק יצ"ו. כ"ד המעתיר

אלעזר משה הלוי איש הורוויץ

מפינסק.

(מקום החותם)

....

ראיתי תעודות רבנים גאונים וצדיקים
מספרים תהלת ישיבת **תורת חיים** אשר
בתוככי ירושלם עה"ק ת"ו ושמחתי לראות
כי גם בעתים הללו נמצאים תומכי תורה
המשתדלים לרומם קרנה, והנני לעורר
חפץ מבקשי תושי' כי יטיבו להרים תרומה
להכנת בני הישיבה הי"ו, והנה לספר
לפני כל רואה מכתבי זה גדולת פרשת
תוה"ק וזכות המסייע לרומם קרנה
לא יכילו ספור וספרים רק בקצרה א גיד

כי קרן התורה לרוממה, יכלה הכל וקרן התורה תעמוד לנצח, גם אנכי נתתי נדבתי בעה"ח יום ד' י"ט מ"ח תרנ"ו לפ"ק.

אלי' חיים מייזיל אבד"ק לאדז

ככר שבחוה רבנן גאוני הזמן הי"ו את הישיבה הק' „תורת חיים" בירושלים עיה"ק ת"ו. וגם אני הנני יודע ומכיר את הרב הגאון דמהילל וכו' כש"ת מו"ה יצחק ווינאגראד יצ"ו שיסד את הישיבה והשתדל לשכללה ולהאדירה עד שיצא טבעה בעולם לשם ולתפארת ולתהלה ומפני שדברי תורה צריכים חזוק בזמן ההוה מהראוי לנדיבי ישראל החובבים ומוקירים רבנן ותלמידהון להעניק את ת"ומתם ביד נדיבה כי מציון תצא תורה. ועץ חיים היא למחזיקים בה. וההזקת לומדי תורה באה"ק היא מצוה כפולה ומכפלת וכו' כמבואר בדחז"ל. באעה"ח יום ועש"ק כ"ב כסלו תרס"א. ריגא. משה בהגאון האמתי מוהרי"א שפירא זצלל"ה החונה בק"ק ריגא (מקום החותם)

כאשר נודע ומפורסם לנו תהלת מעלת הישיבה הגדולה „תורת חיים" הכללית אשר בירושלם תובב"א אשר בה מסתופפים בקודש קבוץ גדול מבני ציון היקרים הלומדים תורה בשקידה רבה יללות וימים מתוך הלחץ והדחק ומקבלים פרס בכל חודש כ"א לפי ערכו תחת השגחת הגאון המפורסם ר' יצחק ווינאגראד שליט"א מיסדה. ורבים מגדולי וגאוני זמננו המה גבאים על הישיבה הקדושה הזאת. ומשגיחים שיהי' הכל בסדר נכון כאשר ראוי לענין גדול וקדוש כזה. וכאשר ג"כ שמענו מעוברים ושבים תהלת חין ערכה בקודש, ע"כ מצאנו חובה לנפשנו לבקש רחמים בעד הרב השד"ר ר' .... נ"י מירושלם שנוסע לעשות מעמדות גין הישיבה הק' הנ"ל להמכו ולסעדו בכל מאי דאפשר כי מצוה רבה היא להחזיק תלמוד תורה דרבים ובפרט בעיר קדשנו ולקיים כי מציון תצא תורה, ובזכות זה נראה בנחמת ציון וירושלם. ואריאל יבנה על תלו לשם ולתהלה. כ"ד המדברי' לכבוד התורה ולומדי'.

בעה"ח לאמת ולקיים הדבר יום ה' אדר"ח כסליו תרס"א לפ"ק פה הוראדנא

נאם אליקום שלמה במוהר"ח ז"ל שפירא מ"צ פ"ק הנ"ל.

ונאם גבריאל זאב מרגליות מו"צ פ"ק הנ"ל.

ונאם אברהם ב"ר משה זללה"ה מו"צ פ"ק הנ"ל. (מקום החותמות)

כבוד הרב המאור הג' כו' וכו' מוה"ר יצחק שלמה יואל אבד"ק ראיונא הי"ו. מכתבו הגיעני. והנה ידעתי את מייסד הישיבה בתיך עיר קדשנו הגאון ר' יצחק ווינאגראד נ"י אשר הי' בביתי בעת היותו בביאליסטאק ושמה יסד אשיותיו וה' הי' עמו כי קמו לעזרתו נדיבי עם ה' ובראשם הרה"ג ר' זלמן לעווין נ"י מפ"פ דמיין ויסד ישיבה גדולה ורמה מבני ציון המצוינים השמים לילות כימים בעמלה של תורה, ומי לא יבין גודל המצוה הזאת דעבדי בה תרי מצות ת"ת דרבים ומצות עניי ארץ ישראל, ובפרט לדברי הגינת ורדים שהעניים האשכנזים כיון שאין מרחם אותם רק הנשלח להם מאחיהם למושבותיהם המה גם בכלל עניי עירך ונמצא עניי עירך ועניי ארצך ומצות ת"ת

דרבים, והמיסר הוא רב וגאון עצום בתורה וי"א נמרץ, וזה כבר פי׳שתי מה דכתיב בארצך אשר ד׳ אלקיך נותן לך, וזהו דדרי"ש בספרי ובירושלמי בכורים ולא שנטלו מעצמם, וזהו שבט ראובן וגד, לכן אתי קרא לאקדומי עניי ארץ ישראל לעניי ארץ ראובן וגד, וכמו דבארצך אתי להקדים עניי ארץ ישראל להספרי. כן נדרש הכ׳ דאשר ד׳ אלקיך, ואשרי דמחזיק ידי ידיד ה׳ וידיד נפשי ע"ז הרב הגאון הנ"ל ר"מ דישיבת תורת חיים בירושלם, וד׳ שלום תורתי יגדיל ויוסיף אומץ להגביר חיל וחוסן למחזיקי תורת ה׳ ולומדי׳ באעה"ח יום ד׳ ט׳ טבת תרנ"ג לפ"ק, דענענבורג

מאיר שמחה הכהן חותם פה"ק הנ"ל

קשט אמרי אמת אשר במכתב הרה"ג דק"ק הנ"ל הוא תשובה על המכתב ששלחתי מפה לדרוש מאתו אם יורע ומכיר הוא בהתנהגות הישיבה הקדושה שבעיר קדשנו תורת חיים, ועל זאת השיב אמריו דברי פי חכם חן חן יאמר לה ומפליא בשבח הרב הגאון ומנהל הישיבה ר׳ יצחק ווינאגראד ראש מתיבתא, ועדותו של הרה"ג המפורסם דעיר דענענבורג נאמנה מאד כי שמן תורק שמו ורבות הקשיבה לה אזני רום תפארת הגאון הר"ר מאיר שמחה הי"ו, ומה מאד ראוי לכל איש נלבב אשר אהבת תורתנו הק׳ אש תוקד על מזבח לבו, וזיקי רשפי שלהבת ארצנו הקדושה עדן לא דעכו בקרבו כי יחזיק מכספו והונו אשר חננו קונו במדה גדושה לחכמי תורה יושבים בשבת תחכמוני לפני ה׳ בעיר הקודש בירושלם אשר עיני כולנו אליה פונות ומצפות. ובזכות זה יברככם ה׳ מציון לראות בטוב ירושלם עת יעמוד כהן לאורים, בבית נכון ונשא במרום הרים בשוב האדון אל נוהו כנפשכם ונפש ידידם.

המעתיר יצחק שלמה יואל בהרר"ש ז"ל אבד"ק ראוונא.

גם אנכי באתי לעורר את נדיבי עמנו מוקירי התורה ולומדי׳ כי יעניקו מטיבם להישיבה הגדולה תורת חיים בירושלם תובב"א אשר בה יחסיון תלמידי׳ המסולאים מבני ציון היקרים ועושים חיל בתורה ורב ברכה בה. ומצוה רבה להיות מתמכין דאורייתא ולהחזיק בעץ החיים הזה. וה׳ הבוחר בציון ישלח ברכתו לכל העושים והמעשים לטובת הישיבה המפוארה הנ"ל. ובאתי עה"ח קאוונא ד׳ כסלו תרס"א

צבי הירש ראבינאוויץ חופ"ק

גם הח"מ אנכי באתי לאצטרופי בהדי הגאונים הרבנים נ"י המבקשים עתירה לעורר נדיבי עמנו מוקירי התורה ולומדיה בדבר החזקת הישיבה הגדולה אשר נתיסדה בירושלם עה"ק ע"י הגאון המפורסם מו"ה יצחק נ"י ווינאגראד ונקראת בשם תורת חיים וכל דבריהם א"צ חזוק וגם אנכי באתי לעורר לב בני עמנו הנדיבים בעם שמצוה רבה להיות מתמכין דאורייתא ולסייע ולהחזיק בעץ החיים להישיבה הגדולה הזאת אשר משם תצא תורה לישראל וכדכתיב כי מציון תצא תורה ודבר ה׳ מירושלם, ובודאי למורם שם יעשה פרי, ויתגדלו התלמידים בתורה ובחכמה עד למעלה ויגיעו להוראה כי המקום גורם לזה, וכל מי שיסייע ויחזיק בדבר הישיבה הנ"ל יתברך מן השמים בברכה כפולה משולשת בתורה בנפשם ורצונם ורצון ונפש הכותב למען גודל המצוה של קיום התורה ולומדי׳. יום ד׳

ו' כסליו שנת תרס"א לפ"ק.

נאם שלמה הכהן מו"צ דפ"ק ווילנא.

(מקום החותם)

כבר כתבתי זה כמה אדות החזקת ישיבת „תורת חיים" על פי המכתב שקבלתי מידי"נ הג' מוהר"ח הלוי הי"ו האבד"ק בריסק. עתה נעתרתי גם הפעם לעורר נדיבי לב הרחוקים לחזק בדק בית ה' ויקויים בנו כי מציון תצא תורה וגו'. הבאעה"ח לכבוד התורה ולומדי' ו' כסליו תרס"א ווילנא.

חיים עוזר גראדינסקי

אך למותר היא עדות על הישיבה הק' המפורסמת לתפארת בתוך רבבות אלפי ישראל היא הישיבה תורת חיים בעיה"ק ירושלם תובב"א, אשר מיסדה ורבה היא כבוד ק' הגאון הג' המפורסם לנזר ישראל ותפארתו וכו' מוהר"ר יצחק ווינאגראד שליט"א. ושם ילמדו מופלגי תורה גדולי ישראל ואברכים ובחורים יקרים מסולאים בפז. ולמען מכירי וידידי אדברה נא. אנא ידידי די בכל אתר. קחו לכם המצוה הרבה הזאת למנה. להיות מהמסייעים למעמד הישיבה הק' וזכית התוה"ק בציון וירושלם תעמוד לכם תשגשגו ותתברכו מאוצר העליון להעניק לכם ברכה זה פריו לאוי"ט. והקרן קיימת לדורי דורות, כנפשם וכנפש המדבר לכבוד התוה"ק. החותם בכל חותמי ברכות

ראובן יצחק בה"ג מוהרי"ק אליאן זצלל"ה מריגא.

ב"ה. יום י"ד שבט תרנ"ד. חארקאוו

לידידי אחינו ב"י, הרב הדרשן הנוכחי נוסע במלאכות ישיבת תורת חיים באה"ק ואף כי בעזרת השם גם במדינתנו יש ישיבות רבות כן ירבו, אמנם יתר שאת ויתר עז לישיבה באה"ק כמו שכתוב בילקוט פ' בשלח סי' רנ"ה וז"ל רשב"י אומר לא נתנה תורה לדרוש אלא לאוכלי המן. הא כיצד הי' יושב ודורש ולא הי' יודע מהיכן הוא שותה ומהיכן הוא לובש ומתכסה הא לא נתנה תורה לדרוש אלא לאוכלי כו' עכ"ל. ולא נוכל לדמות לאוכלי המן אלא היושבים באה"ק. אשר אינם טרודים בטרדת הפרנסה, וחפשים ממצוקת הזמן הש' ירחם. ורק הם יכולים ללמוד בדעת צלותא אם לא יחסר להם אכילה ושתי' ולבוש והכל אף לא ברוח כי לא הסכינו במותרות, לזאת ראוי ונכון לכל אחב"י להתנדב נדבתם כאשר יעריך כאו"א על עצמו לתת בל"נ מדי שנה בשנה למען ידעו הלומדים שם מהיכן הם אוכלים ושותים, והשם בחסדו ירומם קרן אחב"י ויבשר לנו בשו"ט ונ' כנפשם ונפש מוקירם ומכבדם,

אברהם יחזקאל ארלאזאראוו

אם כי נסוגים היינו להסכים על שליחות שלוחים מיוחדים לקבץ נדבות מיחידים לטובת חווק הישיבה תורת חיים שנתיסדה בירושלם תובב"א מפני חשש נזק וגרעון להכולל, אבל בראותינו כי הגאון הצדיק המפורסם כו' מ' יהושע ליב דיסקין נ"י השם יאריך ימיו בנחת ואחריו ג"כ הרבנים הגאונים הגדולים במדינתנו הסכימו כולם לשלוח משולחים מיוחדים לעשות לטובת הישיבה ולקבץ נדבות לכן באנו גם אנחנו להסכים לדעתם ולחזק הדבר הגדול הזה, ואך מזהירים אנחנו את המשולחים לבל יגעו ח"ו בקופת

רמב"ן שיסודה לעזרת ת"ח זקנים גדולי תורה היושבים על התורה ועבודה בדוחק ויתומים ואלמנות. השי"ת יעזור להמתנדבים בעם וישלם לעושי הצדקה והחסד ומחזיקי התורה וע"ז באנו עה"ח יום ה' ואו לחודש שבט התרנ"ה.

נאם **שמואל** באאמו"ה יוסף זיבערטאנסקי

ונאם **שמעון שטראשון.**

ב"ה. אנחנא בר"צ דחתימן מטה נודע לנו בברור גמור איך שישיבה הגדולה „תורת חיים" מיום הוסדה עד עתה פתוחה לרוחה לקבל כל באי שעריה באין שום הבדל והפרש בין כולל לכולל ופרושים לחסידים, ובני הישיבה מקבלים תמיכה מקופתה מדי חדש בחדשו בלי שום פרות והבדל בין מפלגה למפלגה אם הם רק מוכשרים וברכה בהם, שלום אמת וצדק שורר בין תלמידי הישיבה הק' הנז' בלי שום קנאה שנאה תחרות כלל. ח"ו, רק אהבה ואחוה ושלום לקיים מה שנאמר האמת והשלום וגו', ואנחנו בד"צ דפעה"ק מצאנו חובה בעצמנו להודיע זאת לכל אחב"י החפצים לרעת קשט דבר אמת כי מפעל כביר הלזה ראוי לברכה ותהלה בארץ, וכל תומכי בית הגדול והקדוש הזה יתברכו בכל טוב בזה ובבא, כאו"נ ואו"נ החותמים בברכה ע"ד אמו"ץ יום ד' מנ"א תרנה"ל פעה"ק ירושלם ת"ו.

נאם **משה נחום וואללענשטיין**

נאם **יוסף חיים זאננענפעלד**

נאם **מענדעל מוינעשטער**

(מקום חותם בד"ל)

כלום השמש צריך לעדות כי בהיר הוא ואור ראיה כי טוב הוא מי לא יראה

אור גדול בחמדת ישראל נועם יפעב ישיבת תורת חיים אשר תפיץ אור יקרות ע"פ עיקת"ו בתלמידים הגונים ותיק בעלי גמרא וסברא הממלאים את לשכותיה. ומצוה גדולה הלזו אין דברים להביעה ולא ישערוה רבבות מלים, ישמחו המחזיקים וישישו המסייעים לדבר מצוה הרבה הזאת אשר בגללה יזכו לכל טוב אשר לא יספר מרוב עדי ירושלם תובב"א.

הצעיר **רפאל יצחק ישראל** ס"ט

(מקום החותם בד"ל דק"ק הספרדים הי"ו)

בס"ד. נשאלתי לפתוח שפתי בעד שלום הישיבה הקדושה **תורת חיים** בעיר הקדושה לפנים שרתי בגוים ועתה בעו"ה נהיתה לשממה והנה אחר שנשאו נהרות כבר קולם וצ"ו לכל נדיבי עמנו להגדיל תורה ולהאדירה ולהחזיק את הישיב' אשר היא מקור חיים מה אני הצעיר והקטן מה אדבר ומה אכתוב ואמנם אסור לעבור על המצוה ולפי זה כל מי שירצה לשמוע בקולי יפתח את ידו וישביע במתנת ידו תלמידי הישיבה הנ"ל המפורסמים, ומי שהופיע מהר פארן ונתן לנו בסיני אש דת יגמול להם ויעשה חסד לאוהביו ולשומרי משמרת תורתו.

הק' **עזריאל** המכונה **דר' מונק**

בעיר קיניגזבערג

יום ג' מ' לספירת הימים אשר בין זמן חרותנו לזמן מתן תורתנו תרנ"ד לפ"ק

(מקום החותם)

ב"ה פעה"ק ירושלים תובב"א.
כ"ה אדר התרס"ג לפ"ק.

אחד מעמודי התורה בעיר קדשנו ירושלם תובב"א, ישיבת **תורת חיים** **הכללית** הי"ו המתנוססת לתלפיות

זה כשבע עשרה שנה, ידועה לי היטב מאז נתיסדה הישיבה הי"ו ותרחיב גבולה והגביר הצדיק מו"ה משה דוב חאלארענקי זצ"ל מעיר זיטאמיר זכה לבנות היכל מפואר ללומדיו, וכאשר נגמר בניניו שלחתי מכתב תודה וברכה להגביר הנ"ל על פעולתו הרצוי' בעיני אלקים ואנשים. ופעמים רבות נכסוף נכספתי לבקרה. ואך רבוי טרדותי וחולשתי מנעו חפץ לבי עד כה, בתקותי כי עוד אוכל למלאות רצוני.

אמנם עתה גמרתי אומר לשלוח במקומי את בני חביבי הרב החכם הכולל ויר"א וכו ..., הי"ו (אחד ממנהלי— הת"ת וישיבה הגדולה תפארת ירושלם יכב"ץ אשר לעדת הספרדים הי"ו העומדת תחת השגחתי) ויבקרה ויתבונן על שקידת התלמידים הרבים והסדרים הנכונים השוררים בבית הנאדר הזה. ובשמחה עצומה תאר לפני את פרשת גדולת היכל ה' בירת ישיבת תורת חיים הכללית הי"ו העטוי עדי עדיים, ואשר לו יאתה פאר וכבוד כי ממנו תוצאות חיים לנפשות למודי ה' בני ציון היקרים החוסים בצלו של היכל קדוש הזה ומקבלים תמיכה הגונה למחיתם ולכלכלת ב"ב מדי חדש בחדשו מקופת הישיבה.

מקור מים חיים הזה באר התורה אשר עדרי צאן קדשים רובצים עליו, חפרו כרו במשענתו ארי' שבחבורה הרב הגאון כו' ..., מוהר"ר יצחק ווינאגראד שליט"א, ופתחו שערי תורת חיים תמיד יומם ולילה לא יסגרו להפיץ מעינותי' לפני כל מבקש דבר ה' עדי תאמנם תחנכם תגדלם לגדולי ישראל אבירי התורה והתעודה, וראוי' היא כתרה של תורת חיים הפועלת ישועות גדולות ונצורות, ומגברת חילים בארח חיים למעלה להשכיל כי כל עושי טוב בעמם יקחו חלק ונחלה במצוה הנשגבה הזאת שהיא כנגד כלם לתמכה ולסעדה משופרי דש פ"י, להביא ברכה לארץ הק' בקנאת סופרים ומשנים אשר תרבה חכמה, ולהעלות נר תמיד בעיר ה' סלה.

והשוכן בציון ישלם למו במדה טובה המרובה, אלפי פעמים ככה, ברוב עושר ואושר כבוד וגדולה, שיאם יעלה מעלה מעלה כאור השמש בהילה, עד כי יבא שילה בב"א.

החותם בברכה ע"ר אמו"צ לכבוד התורה ולומדי'.

יעקב שאול אלישר

חכם-באשי ירושת"ו ואגפ"ה

כה סי' יש"א ברכה הי"ו

חבר אני לכל אשר יראוך

את המפעל הקדוש והנשגב ישיבה הקדושה „תורת חיים" אשר בעיר קדשנו ירושלם תובב"א, המתנהגת ע"י הרב הגאון הגדול המפורסם מוה"ר יצחק ווינאגראד שליט"א, ידעתי' מכבר. ואנכי נותן נדבתי לתועלתה. ומה גם עתה אשר כבר נתוספו ב"ה התלמידים. ת"ח גדולים השוקדים על התורה הק' מתוך עוני ודוחק. ומתנהגת בסדרים נכונים מאד. והדוחק רב כי ההכנסה לא תוכל להספיק לפי גודל ההוצאה. אשר ע"כ הנני לבקש מאת נדיבים בני נדיבים זרע קודש להשתדל ולהחזיק בידם בכל יכלתם. וברכה להמחזיקי' בה ותומכיה על ראשם יחול. יום ד' ט' תמוז התרס"א לב"ע פה חברון עיה"ק תובב"א. נאם הצעיר

חיים חזקיאו מדיני המכונה חח"מ

אנא נפשאי משרת צאן קדשים בעיה"ק חברון תובב"א זכני ה' ובאתי

לבקר את הישיבה הנכבדה והמפוארה „תורת חיים" אשר יסדה מעלת תהלת המאוה"ג המופלג בתורה וביראה כש"ת מוהר"ר יצחק ווינאגראד נ"י פעה"ק ירושלם תובב"א ונהניתי מאד כי ראיתי בה תלמידי חכמים ומופלגים מאד הוגים בתורה בשקידה רבה, שמח לבי ויגל כי בישיבה הקדושה הזאת נתקימה נבואת הנביא ע"ה כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלם, ולפעלא טבא אמרי איישר חיליה דמר ניהו רבת הרה"ג ראש הישיבה הנז' כי ביצחק יקרא הנ"ל נ"י אשר שם עינא פקיחא על התמדת הלימוד הנורא הזה. אקוה כי כל נדיבי עמנו ישיתו עיניהם בבירה להגדיל הישיבה הנז' להחזיקה ולתומכה עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר אבי"ר. ולהיות האמת נהדרת בעה"ח פעה"ק ירושלם תובב"א יום ה' לחדש תמוז שנת ובדבר חזה תאריכו ימים, ותחזקנה ידכם לפ"ק.

כברכת הצב"י

רחמים יוסף פראנקו ס"ט

(מקום החותם)

בה"י פה קרתא קדישא ירושלם תובב"א

בקרתי הישיבה בשמה הנאה לה תורת חיים, והיא אוהבת חסד להרים קרן התורה ובה יושבים מופלגי תורה וכו'. ומצאתים מתמידים בלימוד וגם חקרתי עלי' ושמעה הטוב שמעתי לזאת למצוה רבה יחשב להחזיקה ולתמכה למען יעלה בידי מנהיגי הישיבה להחזיק בני הישיבה על התורה והעבודה, — ולטוב יזכר . . . מוה"ר יצחק ווינאגראד נ"י אשר . . . ואשר שם עין פקיחא על התמדת הלימוד וחפץ ה' בידם יצליח עב"י ג"צ בב"א. ובעה"ח א' בהעלותך תר"נ לפ"ק.

הק' **שלמה סופר** בה"ג מוהרשב"ס זצ"ל אבדק"ק בערעגסאס יע"א במדינת הגר

יתברך ויתהלל שמו הגדול כי מי אנכי כי הביאני עד הלום, זכיתי לנשק עפר ארץ הקדושה ולבוא לפנים מן החומה קרתא קדישא ירושלם תובב"א אתרא דמשה ואהרן לא זכו ליה. ושמעתי רבים מתנים תהלת ועזוז הישיבה הגדולה „תורת חיים" הי"ו. ותעלוזנה כליותי בראותי ת"ח הרבה לומדים בהתמדה כולם אהובים וברורים נוטים שכם לסבול עול תורה במקדש הקדוש מה נורא תחת השגחת ידידי וחביבי הרב המאור הגדול המופלג מו"ה יצחק ווינאגראד נ"י. ואמינא לפעלא טבא ידידי הרב הגאון הנ"ל יישר כחו וחילו. אמנם כן על נגידי עמנו לעמוד לימינו למען יהי' לאל ידו להחזיק לומדי ישיבה הנ"ל. ואמרתי חבר אנכי לכל אשר יראוך וליתן חלקי אמרה נפשי סך ב' זהו"ב ממני יראו וכן יעשו אנא בפריטי ועשירי עמנו כפי יכלתם וחיה מעשה הצדקה שלום להחזיק למוד התורה ותלמוד תורה כנגד כולם. הכ"ד פה קרתא קדישא ירושלם תובב"א עש"ק לס' „אל מול פני המנורה" תרנ"ה.

הק' **יוסף ישראל דייטש**

בן הגאון מוהא"ד זלה"ה אב"ד בק"ק

באלאש יארמוט במדינת אונגארן

החקוי הנפלא אשר פעלה עלי הישיבה הקדושה „תורת חיים" אשר ידי הגאון הגדול רב פעלים מו"ה יצחק נ"י ווינאגראד יסדוה זה כחמש עשרה שנה. לא נתן להתאר באמר ודברים, כל הרואה אותה ומתבונן עליה בעין פקוחה מבית ומחוץ, ישתומם על המראה הגדול עד כמה מגעת יד רצון חזק לפעול ולעשות גם בלי עזרת אוצרות זהב וכסף, בקרתי את הישיבה בשעת נעילת שערים, קרוב

לתפלת המנחה כאשר בני הישיבה עומדים
הכן לנוח מעט מעמל כל היום, ובכל זאת
מצאתי כי רוב בני הישיבה עדיין עומדים
על משמרתם והוגים בשקידתם הנפלאה
בתוה"ק מבלי פנות אילך ואילך, כמו
כל העולם כלו לא נחשב בעיניהם למאומה.
רחבת החדרים היפים. הנקיון הנפלא השורר
בכל פנות הישיבה. וביחוד החדר הגדול
ורחב הידים „חדר התלמוד" שלא ראיתי
בכל הישיבות משלו, כל אלה לקחו את
לבבי שבי. כל אלה מראים לדעת כי עיני
איש חרוץ וגדל דעה פקוחות על הבית
הגדול והקדוש הזה להגדילו ולהאדירו.
יהי ה' אלקי' עמו ומעשה ידיו יכונן סלה.
בחמישי לחדש טבת בתוככי ירושלם עיה"ק
תובב"א (תרס"ב לפ"ק)

ארי' ליב גארדאן חעמיקער

אני בקרתי הישיבה ת"ח ומצאתי
בה הרבה אנשים מופלגים עוסקים בתורת
ה' כן הרבה בחורים לומדים בהתמדה
ומתנכון לכאו"א להחזיק ידי המתעסק בזה
שיהי' לאל ידם להגדיל תורה ולהאדירה.
בעה"ח יום א' ה' ימים בחודש מ"ח שנת
התרנ"ח לפ"ק פעה"ק ירושלם תובב"א:

שלום שמחה שיינפינקיל מוויטפסק

ברגשי קודש לקחתי חופש לנפשי
לבקר מפעל הנורא והקדוש ישיבת **תורת
חיים הכללית** ונתתי נדבתי . . . ועלי
אי"ה לעורר בחוץ לארץ אשר בעינים
פקוחות התבוננתי כי יושבים יותר **ממאה
תלמידי חכמים** ועוסקים בתורת ה'
יומם ולילה כן ירבו וכן יפרצו. והנני
בל"נ לשלוח נדבתי מדי שנה בשנה.
בעה"ח יום ד' לסדר כל המחלה
לא אשים עליך. תרנ"ח לפ"ק פעה"ק
ירושלם תובב"א.

נאם **יהודה ליב ליפשיץ** מקאפוסט

בקרתי את הישיבה תורת חיים,
ולבי עלץ בה מתחלה ועד סוף, ראשית,
רוח אמון ותומת לב השורר בין מספר
התלמידים הגדול העולה יותר ממאה,
ביחוד לבבתני הנקיות הנשקפה על פני
כל המוסד הזה, מה שלא מצאתי במפעל
זולתו באה"ק, וברוב עונג הנני נותן עדותי
כי ראוי והגון המוסד הזה לתמיכת כל
אלה אשר רוח היהדות מפעמם, ואני תפלה
לאבינו שבשמים כי יתן חיים ארוכים
והצלחה לכל העושים ומעשים לטובת
הישיבה החשובה הזאת, ובפרט מנהל
הישיבה והר"מ הרב ר"י ווינאגראד נ"י,
בחפץ נפש אמליץ טוב בעד הישיבה
הרוממה הזאת נגדה נא כל אחי בני
אמונתי אשר בכל חלקי התבל.
ב' כסלו שנת תרנ"ו.

ו. אהרנסבערג

I, P. for the City of Manchester

בקרתי את הישיבה אשר ת"י הרב
המאה"ג מו' יצחק ווינאגראד נ"י, ולבד
אשר מצאתי יותר ממאה אברכים מופלגים
יושבים ועוסקים בתורה מצאתי את הבית
נאה ומפואר וחדרים נקיים אשר גם זה
יחשב אצלי לדבר טוב ונחוץ. לכן אחלה
את אחב"י לעזור להמנהלים והעוסקים
באמונה שיהיו לאל ידם לקיים הבית הקדוש
הזה חתמתי יום ב' י' מרחשון שנת תרנ"ו
לפ"ק.

כתריאל צבי שרהזאהן

מו"ל „ידישע גאזעטען" בנויארק
אמעריקא.

הייתי היום בבית הישיבה ושמחתי לראות
איך דברי חכמינו ז"ל מצאו קן בלב
הבחורים היושבים כל היום ועובדים בכרם

התלמוד תחת השגחת ר' יצחק רבם, לפע"ד עלינו לתמוך ידי התלמידים במלאכתם מלאכת הקודש למען לא תשכח תורה שבע"פ מישראל, ואקוה כי גם המורה וגם התלמידים השואבים מים חיים מים התלמוד יראו פרי וגם התלמוד יביא לידי מעשה והנני נודב סך ...., למען דעת כי מצאתי ענג רב מכל מה שראיתי ומצאתי היום.

הצעיר **ישראל טובי'**

המכו' **איזדור מאירס ממעלבארן**

י"ב תמוז תר"נ לפ"ק.

ברוך שהחינו וקימנו והגיענו לראות את הישיבה **תורת חיים** בפה ירושלם עה"ק, והוטבה בעיני כי ראיתי בני הישיבה לומדים תורה לשמה ותורתם אומנתם, וגם בהמ"ד הזה מקום רוח גדול. ומצוה על כל ישראל להחזיק את בני הישיבה הזאת ולתמכם בכל מה דאפשר. וגם אני נותן היום נדבתי לחזק את בני הישיבה סך ... ואי"ה כשאבוא לביתי אשלח סך ... לכל שנה בל"נ. פה ירושלם עה"ק יום ב' לסדר ואתחנן י"א לחודש מנחם אב שנת סת"ר לפ"ק.

חיים מיכל ב"ר יצחק צבי
גרינבערג מנויארק אמעריקא

לכביד המנהל ומיסד הישיבה **תורת חיים הכללית** הרב הגאון המפורסם דעביד שלא תשתכח תורה מישראל, ה"ר **יצחק ווינאגראד** נ"י.

שמחתי מאד בראותי ישיבת „**תורת חיים**" **בירושלם**, גדולה בכמות ובאיכות מלאה ת"ח בני ציון היקרים העוסקים בתירה בשקידה ובהתמדה אשר כמה מהם ראוים לשמש ולכהן פאר ולהיות מורי הוראה בישראל, אמרתי לפעלא טבא! יה"ר שיתעוררו אחב"י להחזיק את הישיבה הגדולה הזאת אשר היא בזמננו בבחינת שבט יששכר הרובץ בין המשפתים בעמלה של תוה"ק.

ירושלם. אור ליום ז' אלול תרס"ב.

יהודא ב"ר מאיר הלוי
המכונה Dr. STERNHEIN

(העתקה ממכ"ע „היהודי" היו"ל בלונדון №22 שנת תרס"ג)

ארחוני אל ישיבת **תורת חיים הכללית** הי"ו, להופיע על ראש **שמחה של מצוה ביום זאת הנוכה** בו הובא בית מתיבתא דנא. ספר תורת ה' כלול בהדרו, נדבת ומשאת רוח נדיבה אחת. ומה הפליאני זיו עדן **תורת חיים** בבואי אל היכליו פנימה, בראשית בואי הבריק לעיני באור ענג רוחני, חדר **התלמוד** המלא אויר ואור נעים. סדר הנעלה והנכון השביעני דשן. ולאוכלסא בני ציון היקרים שהם אפיקים על מימיה של התורה והתעודה קהל גדול מכל העדות הכתות. והמפלגות השונות שבירושלם, נתפעלתי ואקרא, „ברוך חכם הרזים". גדולי המעלה מנכבדי קיתא קדישא הנוטלים חלק בהנהלת מרכז הרוחני הזה וגם חבורת אנשי שם משפירי שפירי דירושלם נהרו ונלוו אל החגיגה הקדושה והנהדרה והר"מ הרב הגאון הגדול הלוז שבשדרת המוסד. רבי **יצחק ווינאגראד** שליט"א דרש דרש לכבוד היום. בדבש וחלב אשר תחת לשונו הצח. מנאם בסים. ערב. שנענו לו שבח שבחים המקשיבים הנבונים. כל דבור ממנו בסגנונו הז"י בהברתו

העז. טעמנו מעולם שכלו טוב המלא קנמון ובלסמין. התרגשתי ואמר בהלך נפשי ראוי הוא תייר בחכמה הלז. להיות עומד וממוג ההלכה שיוצאת מבית שער תורת חיים ומרוחת לרבים. ראוי הוא מפעל מעולה הדין. ציון שממנו יוצאים סופרים ומשנים מורי הוראה בישראל. להשרות עליו צדקות ונדיבות באיפה גדושה למען ילך הלוך וגדל, וקורא לו מטע ה׳ להתפאר.

ירח טבת ירושלם עיה״ק תובב״א.

מאיר יצחק פריעדמאן

הרב בה״ק ות״ת מעי״ת נויארק

אנכי הח״מ ת״ל כי זכיתי לבקר את מקדש ישיבת „תורת חיים״ בתוככי ירושלם עה״ק. והתבוננתי עליה בהדרת קודש איך ת״ח מצוינים הוגים בתוה״ק בשקידה עצומה ונפלאה, ומי יתן והתבוננו אחינו שבגולה על מפעל קדוש הזה בעינא פקיחא להמציא ישע פדות ועזר להישיבה הק׳ הזאת להחזיקה ולתומכה בגשמי ברכה ונדבה למען תוכל הישיבה הק׳ הנז׳ לצעוד צעדי׳ במסלה אשר סללה להחזיק הלומדי׳ בה ביד רחבה ולא בקמוץ, ובפרט בעתים האלה אשר הדור חלוש מאוד וההוצאה רבה מיום אל יום, והנה נתתי נדבתי על הישיבה הק׳ הזאת סך. . . ובעה״ח היום יום ה׳ סי״ן „בונה ירושלם״ ת״ו.

Marks Nathan Chicago Ill.

אני בעצמי נוכחתי נאמנה מהתועלת הרבה שהישיבה הנעלה תורת חיים מביאה (בעה״ק) בפקדי את הישיבה הזאת מצאתיה מלאה תלמידים צפופים, ולכן בכל חם לבי הנני להמליץ טוב בעד הישיבה הזאת לפני כל אוהבי ציון ובפרט האוהבים שערי ציון המצוינים בהלכה ובתורה כי ראויה היא מאד לכל תמיכה וסעד.

ירושלם א׳ סיון תרנ״ו.

אלעזר הלוי ד״ר גרינהוט

ברוב חשק בקרנו את המוסד הדתי תורת חיים, המלא חיים ופעולה רוחנית ומנוהל בטוב טעם, ולבנו עלץ בראותנו את להבת שקידת הצעירים והתמדתם בלמוד התורה,

16, 11, 97

N. Béhar.

ביום 17 נאוועמבער שנת 1897 בקרתי את ישיבת תורת חיים, ואעיד פה כי שבעתי ממנה רצון ונחת

S. Bénédict.

ישיבת תור״ח אשר בירושלים עיה״ק תוב״ב כבר יצאו לה מוניטין בעולם וגאוני וגדולי אה״ק וח״ל העידו על רב טוב הצפון בקרבה להגדיל תורה ולהאדירה ועתה נשלח הנה . . . להלהיב הלבבות ולעוררן לסמוך בימין צדקם את הישיבה הרמה וכל מי אשר לו לב רגש לתורה ולתעודה ולחבת ציון וירושלים ויושביהן יתן ידו למפעל הקדוש הלזה ובזכות זה נזכה במהרה לביאת גואל ב״ב אמן. ולראי׳ בעה״ח עש״ק לסדר אם חפץ בנו ה׳ תרסמ״ך לפ״ק

הילל במו״ה ז״צ הכהן ז״ל

המכונה דר׳ קליין

בשם ה׳, ערב סוכות, דקיבוץ גליות לפ״ק

אחים יקרים! השוכנים על אדמת אמעריקא, הן באשר לא זכינו להרביץ תורה בישיבה של מעלה רמה ונשאה בים התלמוד והפוסקים כאשר זכינו בדורות שלפנינו בכל תפוצות ישראל, ולזאת מצוה עלינו להחזיק בנדבת ידינו את הישיבה הגדולה אשר היא נותנת „תורת חיים" כי חיים היא למצאה, וכי מציון תצא תורה ודבר ה׳ מירושלם, וכבר אתמחי הישיבה הגדולה הזאת בישראל ע״י גאוני יוראפף לשם ותפארה, הושיטו נא את זרועות ידכם לתמכה ולסעדה בכל אשר יהיה לאל ידכם, ובזכות זה נזכה לעלות לציון ברנה, ולבנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצות בנפשם ונפש המעתיר.

אברהם יעקב גרשון

באא״ר עזריאל מאיר ז״ל ליססא

המכונה לעססער מטשיקאגא, ועתה בפה סינסיננאטי אהייא, בעהמ״ח ספר „אהל מועד" וספר „באחרית הימים"

אוהב ה׳ שערי ציון המצוינים בהלכה לאמתה של תורה כהנהו רבנן בישיבת **תורת חיים** בעה״ק ירושלם מכל משכנות יעקב, ואמרי׳ בברכות ח׳ א׳ יותר מבכ״נ לתפלה ובמ״ד לדברי דרוש ואגדה, והא דתני אבא בנימין שם ו׳ ב׳ אין תפלתו של אדם נשמעת אלא בבהכ״נ היינו מקום שמתכנסין התלמידים ללמוד בכנופיא דהוי ת״ת דרבים דעדיף מעבודה כדאמרי׳ במגלה ג׳ ב׳ שנא׳ לשמוע אל הרנה ואל התפלה במקום רנה היינו למוד התורה דכתיב חכמות בחוץ תרונה שם תהא תפלה. ואפי׳ לפרש״י דמקום רנה היינו שירות ותשבחות איכא למימר דאיירי במקום שאין שם ישיבת חכמים ללמוד יחד אלא כל אחד גריס בביתו דה״ל ת״ת דיחיד שהעבודה עדיף מיניה כדאמרי׳ במגילה שם ואפשר דמה״ט אמר אביי במגלה כ״ט א׳ מריש הוה גרסינא בגו ביתאי ומצלינא בבי כנישתא כיון דשמענא להא שאמר דוד ה׳ אהבתי מעון ביתך לא גריסנא אלא היכי דהוי מצלינא והוא להפוך ממה שאמר אביי עצמו בברכות שם, ולפי הנ״ל ניחא דבמגלה איירי במקום שלמד ביחידות, ובברכות איירי במקום שלמד עם התלמידים וחבריו שגדולה וחשובה לפני הקב״ה לזכות הוגיה ולהגן על מחזיקיה בעושר ואושר כישיבת תורת חיים בירושלם אשר עליה נאמר כי מציון תצא תורה והוראה לישראל אשר יאירו את מחזיקיה באור התורה והיראה למען יזכו לראות בנחמת ציון וירושלם.

בעה״ח יום א׳ לס׳ ויקח מן הבא בידו, י׳ ימים לחדש כסלו שנת תורת חיים וירושלם לפ״ק

אברהם אליעזר טפערשטיין

הנה למותר להעיד לי על הישיבה המפוארה „תורת חיים", המפורסמות אין צריכין ראיה אך הנני לבקש עבור האי גברא יקירא . . . . לקבלו בכל מקים בואו בספ״י ולעזרו ולסעדו ולתומכו בכל מה דאפשר לטובת הישיבה המפוארה הנ״ל וכל המשתדל בעזרתו יתברך מן השמים, וע״ז באתי עה״ח יום ב׳ תשעה ימים לחדש טבת תרס״א לפ״ק.

נאום **צבי שמעון** בן לא״א

הרב המפורסם מו״ה נפתלי הירץ ז״ל אלבום רב דח׳ משנה וגמרא פק״ק שיקאגא

אם כי המפורסמות אין צריכין ראיה, אבן אחרי ידעתי ביחוד את הישיבה תור"ח שהיא מאד נעלה יצאתי לשחר לכל אחב"י שיראו לעזור ולסעד ולסמוך בכל האפשרות לטובת הישיבה וה' הטוב ייטיב אתכם לברכה בכל מיני ברכות כחפצכם וחפץ הכו"ח יום ג' יו"ד טבת תרס"א לפ"ק פה שיקאגא.

נאם יוסף בר' בנימין קאמיסארסקי

החופ"ק הנ"ל

הישיבה הק' תורת חיים בירושלים כבר יצא טבעה בעולם, שנוכל לומר עליה כי הוא זה כדמות ותקנות הישיבה שהיה בימי הגר"ח בוואלאזין וממנה נקוה תשועת עולמים לדורות הבאים להגדיל ולהאדיר תורה שבע"פ וכי גם המבקרים החדשים אשר דרכם לחפש מומים שבסתר בהישנות מודים בתעודותיהם ואומרים הלל הגדול על הישיבה הנ"ל ע"כ גם ידי תכון עם המחזיקים ועתירתי בכל מקום לקרבו ולתמכו כי המצוה גדולה עד למאד ויהי חלקי עמהם.

הדורש לכבוד הישיבה ולומדיה

יום ב' ר"ח שבט שנת אסת"ר לפ"ק פה שיקאגא אילל בצפון אמעריקא.

אברהם שמואל ברודא

רב ומ"מ לעדת אוהבי שלום מארימפאל

הנני נטפל להרבנים הגאונים שקדמוני לבקש רחמים וחנינה עבור מאות תלמידי חכמים גדולי תורה וצדיקים הלומדים תורה בטהרה בישיבה הק' תורת חיים בתוככי ירושלם עה"ק תובב"א, תחת פקודת הגאון המובהק מו"ה יצחק וו"ג נ"י אשר כבר נראה פעלה והדרה במאות התלמידים אשר התמידו בה ומצאו כדי מדתם, והישיבה הגדולה הזאת הרימה מצב תוה"ק והוגיה בכבוד, בהחזיקה בדרך כבוד ובריוח ת"ח באי שעריה למען יוכלו להרבות פעלים ולעלות מעלה, והיא עתה אבן הפנה ליסוד תוה"ק בעיה"ק כאשר מעידים רבנים וגאונים רמים ויאשרוה חכמים וגבירים ויהללוה ולמותר האריכות בזה והמרחם ירוחם והחונן יוחן. וזכות תורת א"י הקדושה יגן על העושים ומעשים ועץ חיים למחזיקים והתומכים יהיו מאושרים בזה ובבא כברכת הכו"ח למען האמת ביום א' דר"ח אדר שנת תרס"א לפ"ק פה פילאדעלפיא

נאם דוב ארי' באמ"ו הגאון מו"ה אברהם הכהן זלה"ה לעווינטאהל חופ"ק

גם אנכי עתירתי שטוחה לפני אחינו נדיבי לב בכל מקומות מושבותיהם כי יהיו לעזור בעבור הישיבה הנשגבה והנודעה למשגב „תורת חיים" אשר בירושלם עיה"ק תובב"א, לחזק כן תרנה, לבנותה על תלה כמו רמים, ולהרחיב את חוג פעולתה להגדיל תורה ולהאדירה בהספקת די צורך כלכלת היושבים לפני ה' באהלה של תורה הנ"ל, ושמים כל מעינם בה יומם ולילה, וכל התומך וסומך בידי הרב השד"ר . . . בגופו ובממונו, בהונו ואונו, למען תחזקנה ידיו לעשות חיל, יקויים בו עץ חיים היא למחזיקים בה וגו', ותכף לת"ח ברכה במעשה ידיהם.

הכ"ד הכו"ח היום יום ב' לחדש סיון התרס"א לב"ע, פה מאנטריאל

נאם אהרן מרדכי הלוי אשינסקי,

רב דפה עיר הנ"ל

הנני כיהורא ועוד לקרא בבקשתי מאחב"י בכל מקומות מושבותיהם שיחזיקו את הישיבה הג' והק' **תורת חיים** אשר יקירי ירושלם לומדים שם תורתנו על טהרת הק', וכאשר יעידון ויגידון רבני אה"ק יצ"ו, ולאו בכל יומא מתרחש מצוה רבה כזאת, ובטוח אני כי אחב"י לא יקפצו ידם ויחזיקו את המפעל הכביר הזה למען יהי' להם חלק בתוה"ק, ולמען כבוד תוה"ק ולומדי', בעה"ח י"א ניסן תרס"ב פה ראטשעסטער.

נאם **דוד** בהר"ר יצחק אייזיק **גינצבורג**

רב אב"ד דפה

לשמחת לבבי ולחדות נפשי התענגתי לראות חבל נביאים מתנבאים כולם בסגנון אחד בתהלת הישיבה הרוממה בית אולפנא רבתי ההוקם על ז' שנים רבות במקום הקדש והמקדש, במקום בו יפכון מים חיים, מים טהורים ממקור עץ החיים השתול בגנזי מרומים היא הנותנת תורת חיים ללומדי', ואהבת חסד להמחזיקים בה, ומי האיש אשר אהבת התורה הק' מתלקחת בקרבו בשלהבת יה, ופיו או פי עטו לא ינבא להעיר לב העם הנדיבים והישרים בלבותם לאמר, אחי ועמי, עורו נא קומו אזרו חיל לטעום מפרי עץ החיים הלז להיות בין הנמנים והנטפלים למצוה גדולה ורבה הלזו אשר בה נקבצו ג' העמודים תורה, עבודה, גמ"ח, גם יחד להיות מן העושים והמעשים, מן החשים לעזרתה, לסומכה, לתומכה, לאשרה ולישרה, לשגבה ולסעדה איש איש כברכת ד' אשר עליו, זה באונו וזה בהונו זה במוחו וזה בכחי, אלה בעוזם ואלה במאדם, וכל איש אשר יקח לו חבל במצוה רבה הלזו להחזיק ביד השד"ר, בטח יהי' האיש הלז מנוצרי תאנה ויאכל פרי' פרי קדש הלולים לד'.

הכו"ח למען כבוד התורה ולומדי' במקום טהרה, ובזכותה נזכה גם אנחנו לאור באור פני מלך חיים בעיה"ק בירושלם, ומחזיקנא טיבותא להגבאים דפה עירנו ולכל אנשי עירנו עיר מאנטריאל כל ישרי לב המתנדבים בעם אשר החזיקו כראוי ביד עוסקיה.

אור ליום ג' ו"ד למב"י תרס"ב לפ"ק פה הנ"ל

נאם **שלמה דוב הכהן שפרינגין**

רב במאנטריאל יצ"ו.

עמ"י עש"ו. למותר הוא לעורר את אחינו בני הגולה כי יושיטו עזרה להישיבה הק' **תורת חיים** אשר בעיה"ק ירושלם, כי כבר היא מפורסמת בכל המקומות אשר שם יהודים נחתים, וכבר העידו עליה רבנן קשישאי וגאוני ישראל כי היא נוסדה להגדיל תורה ולהאדירה וללמד לילדי ישראל תורה ומצות להורותם את הדרך ילכו בה, ומי יוכל להטיל שפק בקדשי שמים, אולם באשר הכרתי לדעת את השד"ר .... ומצאתי ראיתי כי הוא ציר נאמן לשולחיו, לכן הנני להוריע את זאת בשער בת רבים למען ידעו הנודבים על הישיבה הק' **תורת חיים** כי תרומת ונדבת לבבם תבאנה אל מקום המקדש להחזקת הישיבה הק'.

ולראי' ולאות אמת בעה"ח יום ב' אמור, כ' למב"י שנתרס"ב לפ"ק פה טאראנטא

נאם **שלום איזראעלזאן**

רב דפה הנ"ל, בעמ"ח ס' „נוה שלום"

בע"ה ג' לס' הנני נותן לו את בריתי שלום, תרס"א לפ"ק.

כבוד הארונים נכבדים בעירי פיטסבורג

וסביבותי', אליכם בבקשתי למען כבוד התורה ולומדי', ולמען כבוד אה"ק ויושבי', חזקו ואמצו את ידי השד"ר.. הנשלח מישיבה הק' הנעלה והמהודרה תורת חיים אשר יסודתה בהררי קדש ציון אשר ממנה תצא תורה שלחו עזרתכם אל כבוד הגאון ר' יצחק ווינאגראד ראש הישיבה, הלא בחצי דאלער הזה אשר אתם מפזרים בעד הישיבה הטהורה הזאת, אתם קונים חלק תורה בציון אשר היא קדש קדשים כי כל לומדיה הוגים לשמה ועל טהרת הקודש ותורתם זו נחקקה על לוח לבבם. מי מאתנו אשר לא יפזר כספו חמשה ועשרים דאלער לשנה בעד הבלים אשר למותר להזכירם, ובשני דאלער יחזק כל ישיבות חוץ לארץ וארץ, לכן בטוח אני כי כל איש אשר לב לו יבין וישכיל כי כנים דברי ולא יקפץ ידו מכל שד"ר הישיבה ובפרט לחזוק תורה מציון אלא נתן יתן, ולמען כבוד התורה מציון יזכה לעלות לציון ברנה ויראה בנחמתה, כברכת עבד ליראי ה'.

הכו"ח פה פיטטסבורג יצ"ו

משה שמעון זיוויץ הרב בפיטטסבורג

כבר ידוע ומפורסם לכל מעלת הישיבה הק' „תורת חיים" אשר בעה"ק ירושת"ו, וכבר יצא מוניטין שלה בעולם כפי אשר יביעו שבחה גאוני ארץ רוסיא, וכן מודעת לנו גודל מעלת הישיבה הזאת אשר תחזיק תלמידים הרבה גדולי תורה העוסקים בתורה לשמה תחת צל הגאון המפורסם ר' יצחק ווינאגראד, ומצוה רמה ונשגבה היא לתמוך ולחזק את הישיבה הנ"ל איש איש לפי נדבת לבו הטהורה, הזהרו בבני עניי ארץ הק' שמהם תצא תורה לעוזרם ולתומכם, ותומכיהם יהיו מאושרים, קבלו את השד"ר בספ"י לקרבו ולהיות לו לעזר שיעשה לטובת הישיבה הק' בכל מקום באו שיוכל לשלוח להישיבה נדבות הגונות, ובזכות התורה והמצוה נזכה לנחמת ציון וירושלם ב"ב.

נאם **יהודא ליב** בהר"ר נחום פנחס זצ"ל, הרב דפה דעטראיט

ב"ה. בין השערים המצוינים בהלכה שנמצאים בירושת"ו הכי נכבדה הישיבה הק' תורת חיים המתנהגת תחת השגחת הרב הגאון וכו' ר' יצחק ווינאגראד הי"ו, בהיותי פה בקרתי את הישיבה הנ"ל, ומצאתי שם לערך מאה וחמשים לומדים בהתמדה ספרי התלמוד והפוסקים, הבנין מפואר ורחב ידים, וראויה הישיבה הזאת לעזר ולתמיכה מכל איש מאחב"י אשר אהבת התורה בוערת בלבו. ולקיים מה שנאמר כי מציון תצא תורה וגו', לע"ע דרוש להם עזר כסף בעד הפרס שמקבלים הלומדים ולשלם את החובות שהשתרגו עלו עליהם בימים האחרונים כי אין ההכנסה מספקת לשלם את ההוצאות המרובות.

פה ירושלם עיה"ק י"ט סיון תרנ"ט.

יהודא דוד איזענשטיין מנויארק

בצאתי מירושלם

העתקה ממכ"ע „חבצלת" נומר 25 יצאת לאור ביום ט"ז אלול תרנ"ח לפ"ק בעה"ק ירושלם ת"ו)

כחמשה וחמשים יום ארכו לי ימי שבתי באה"ק. מרבית הימים האלה התמהמהתי בעיקת"ו. בחמשה עשר לחדש הרביעי עליתי על חוף יפו ת"ו ובעשרה לחדש הששי עזבתי את ירושת"ו.

בירושת"ו בקרתי עניני מוסדות הצדקה. החברות הדגולות והמפעלים הכבירים הנמצאים בתוכה. ובהשקפה עמוקה התבוננתי על אָפני הנהגותיהם מצאתי נתיבות ישרי לב יקרי ערך, והתחקתי היטב על שרשי הדרך אשר ראשי עיקת"ו ומדריכיה הולכים עליה, חדרתי אל נבכי תהום הליכות חיי אחינו בעיקת"ו ומצבם במתינות יתרה והקירה מרובה.

לא אחשוד את הקורא הנכבד, כי ישאל ממני לערות לפניו במאמרי זה את כל מעיני לבי המלאים על כל גדותיהם מהמחזות השונות אשר ראו עיני במשך כמה ימים. כי לדבר הזה תדרוש ממני חובת האמת ספר שלם ומסוים אשר לא יכירנו פה מקומו, ורק להפצרת ידי"ן עוז הרב הגביר המפורסם לתהלה. אשר הקים עולה של ישיבת תורת חיים הכללית בעיקת"ו. בבנין נהדר ומפאר שבנה לשמה. כש"ת מו"ה משה דוב חאלאדענקי נ"י. לרקם לפני הקוראים תמונה בהירה מפרשת גודל תפארת מוסד הלזה למען אוהביו ומכיריו הרבים המקיפים אותו מכל צד. בשאלות משאלות שונות ע"ר עלילות מפעל הזה ומעשהו בירושלם. הנני נעתר הפעם לנגוע בקצה עטי בפנה הזאת.

וידע הקורא כי ידיעותי אלה נושאות עליהן חותם האמת בעצם טהרה. בעמל רב וטורח גדול עלתה בידי לרכשן לי בדיוק יתרה. במראיתן ובתבניתן הנכון כמו שהן. על כל פרט ופרט דרשתי וחקרתי היטב. לא סמכתי את עצמי על דברת המיימינים והמשמאילים. עיני חזו חזות הכל, ואין בדברי אף קורטב אמרים קלוטים מן האויר.

אין את נפשי לבוא בהקדמות ארוכות ע"ד ראשית התפתחות הישיבה תורת חיים. לרשום דברי ימיה, ולצבור קורותיה המוצאות אותה מיום שהוצב גולתה לחן ותפארת זה עשתי עשר שנה, כי הרבה דברים ראשיים כבר נתפרסמו בעתם ובזמנם בכה"ע, ואין צורך עתה לכפלם. ורק בכלל עלי להזכיר כי ישיבת תור"ח הרימה את מעמד מצב תוה"ק על גרם המעלה בעיקת"ו, והיא היתה לעינים לשארי הישיבות שהתנערו לעשות מעט כמעשיה, וכנפי התפתחותה התרחבו והתפשטו עדי הגיעה אל מצבה בהוה. אשר הנני לתארו לפני הקוראים.

מיסד הישיבה והר"מ ה"ה הרב הגאון הג' שר התורה ארי שבחבורה ר' יצחק ווינאגראד שליט"א הוא איש דגול מרבבה הרגשותיו דקות וחודרות, חושיו חדים ותקיפים. נעלים ועדינים. הוא מקיף כל ענין וענין סחור סחור בהכרה טבעית בסקירה בעלמא. סגנון מדברו הנאוה צחה ומרצה. חוט שיחתו היפה מושך את הלב ומלהיב את הרוח. מיסב הייתי איזה פעמים בשעה שהר"מ שי' הטיף לקחו לפני לומדי תורת חיים ושפתיו נטפו ונזלו כטל צוף נופת אמריו כי נעמו, דבש וחלב זבו מתחת לשונו. והלומדים המובהקים כבני אלקים ישבו איש על מקומו ואיש על דגלו. והטו אזנם קשב רב קשב לכל הגה ומלה שיצא מפיו.

לומדי הישיבה נתחלקו עפ"י שיתא סדרי הש"ס. ושו"ע והפוסקים הנוגעים לעניני הסדר ההוא, כל אלה הלומדים סדר אחד יושבים במערכה לבדם בחוברת, והיו תואמים יחדיו בסדר ישר ומשטר הגון. ונוחין זה לזה במשא ומתן של הלכה. רגש קודש יאחז את השומע קול הלומדים בוקע ופולח בנעימות קדש באולם ההיכל. ומעוררהו לזכרון אותן הקולות שראינו בעת מתן תורה.

זמן הלמוד הוא מבקר עד הערב,

כשתי שעות יעזבו את הישיבה בחצי היום לאכול ארוחת הצהרים. בימות החורף ילמדו גם בלילה עד סוף האשמורה הראשונה. אולם קול התורה לא יושבת ביום ובלילה בהיכל קודש הלזה. וכמה מהם עוסקים והוגים בתורה כל הלילה. ויש מהם מעוררים את השחר בקביעת למורם.

מספר הלומדים השתולים בבית ה' בכלל. עולה עד **מאה וארבעים וחמשה** כ"י וכ"י א"פ ככה. מהם אברכים נשואי אשה יותר ממאה ויתרם בחורי חמד מבני ציון היקרים, ביניהם נמצאים איזה מנינים הראוים שתשרה עליהם כתר הרבנות.

הישיבה תורת חיים תרחיב מתן ותעניק מקופתה את הלומדים המצוינים לכאו"א לפי התמדתו ושקידתו והצטרכותו ישנם מקבלים ארבעים פראנק לחדש. והרבה מהם מקבלים שלשים פראנק לחדש וגם עשרים וחמשה עשר ועשרה פראנק לחדש. בעד איזה מנינים בחורים צעירים תשלם הישיבה מקופתה להאברכים הלומדים עמהם בהישיבה איזה שעות ביום מסך חמשה עד עשרה פראנק לחדש לבד זה תוציא הישיבה מקופתה הוצאות גדולות עצומות רבי הכמות לפרקים בלתי ידועים, כמו הלבשת בחורים עניים ולפעמים עזר שכר דירה ולהוצאות יו"ט וכדומה הוצאות מהוצאות שונות.

ישיבה הק' פתוחה לרוחה לכל דופקי דלתיה, ולומדים בתוכה מכל הכתות השונות והמפלגות הבודדות הנמצאות בעיקת"ו, הישיבה הק' לא תפלה בין חסיד לשאינו חסיד, וגם מאחינו הספרדים הגרוזים התימנים לומדים בה, בדרך כלל כל מי שחשקה נפשו בתורה דולה ושותה מתורת „תורת חיים" המקבלת באהבה וברצון את כל באי שעריה.

מנהלי הישיבה המה מחשובי עיקת"ו, וגדולי נכבדיה, אנשים מצוינים הנוטלים חלק בכל דבר שבקדושה ונודעים לשם ולתהלה, וכולם עובדים עבודת הק' לש"ש שלא עמל"פ, זכרה להם אלוק לטובה.

היכל הישיבה בנוי לתלפיות מפזרון צדקת הרב הגביר האדיר מר **משה דוב חאלאדענקי** נ"י, הבנין משוכלל ומצוין בהדרו מבית ומחוץ ולא נופל בזהרו מבתי חמד ועליות מרוחים העומדים ברחובות אירופא היפות. הוא עומד באחת מרחובי ירושלם היותר רחבים, הבנין גבוה מאד ואוירו זך וטהור.

האח מה יקרת ומה נעמת היכל תורת חיים, כך יפעה ונועם דבקו, משטר וסדר נשקו. בפנותיך הוצק חן ואור יקרות מבין קירותיך יצהיר. אימן ותקוה אדניך. שקט ושליה עמודיך ומלאכי שלום מלכי רבנן ישכ׳ במקדשך. עולים במעלו' תוה"ק והולכים מחיל אל חיל להיות נר ההוראה לבני עמנו ואור לנתיבתם. עליך אמר קרא **והנה באר בשדה** זו ישיבת תורת חיים הכללית, **והאבן גדולה ע"פ הבאר**. זה מופלא שבב"ד הר"מ שי' דעביד תורה שלא תשתכח מישראל, **ונאספו שמה כל העדרים**, אלו ת"ח שבא"י המתקבצים עדרים להיכל תור"ח. **וגללו את האבן** שמשם שומעים את ההלכה מתשעה חלקים של תורה אשר בא"י.

חז"ל אמרו ארבעה נקראו נחלה. ביהמ"ק, א"י, התורה, וישראל. הנה שלשה נחלאות אחרונות נקבצו ונלכדו במצוה רבה הגדולה מקדש תור"ח. יזכנו הקב"ה לחזות גם בנין מרום מראשון בב"א.

יעקב יוסף וואללערניר מזיטאמיר

תעודות אנשי שם

גדולי ישראל רבי פעלים, ה"ה בוציני קדישאי עמודי נהוראי, חסידאי פרישאי, נודעים לשם ולתפארת, גולות הכותרות מצוקי ארץ, עומדים בפרץ, הגאונים המפורסמים אדמורי"ם שליט"א, אשר נתנו ידם למצוה הרבה הק' הלזו, והעידו ביקר סהדותם; על גודל מפעל כביר ישיבת **תורת חיים הכללית**, ה' עליהם יחי' ויתברכו מציון וירושלים באורך ימים ושנות חיים נעימים הם וכל אשר להם עד כי יבא שילה בב"א.

כאשר המוכ"ז החסיד המופלא מו"ה .... נ"י הציע לפני הוד קדושת אדמו"ר צים"ע שליט"א את הענין הנשגב **הישיבה הכללית „תורת חיים"** אשר בירושלם עיה"ק תובב"א והוטב מאד בעיני קדשו וצוני לרשום בפנקסו אשר ברצות השם בל"נ ישלח בכל שנה ושנה סך שלשה עשר ר"כ לתמיכת לומדי תורה בישיבה הנז' וממנו יראו וילמדו. כל אנשי חפצי ברכה ויתברכו כל אחד ואחד כיד ה' הטובה עליהם לתמיכת ישיבה הנ"ל וכל המתנדבים יתברכו בכל הברכות הנועדים למחזיקי ידי לומדי תורה כעתירתו הטהורה בעד כ"י כל הימים, וע"ז באעה"ח יום ב' לסדר ויחי יעקב, תשעה ימים לחדש טבת „עת קץ" לפ"ק פה **טשארטקב.**

הק' הירש שטערנבערג

עומד על משמרת הקד' שליט"א מטשארטקוב.

גם לפני כ"ק הרב עט"ר ישראל שליט"א היה מוכ"ז החסיד המופלא .... הנ"ל ומה ינעם לו לשמוע אשר באה"ק אם כי עיניהם צופיות רק לנדבת אחב"י מחו"ל, העמידו ישיבה כזאת אשר יחזיקו לומדי תורה ויתנו להם די פרנסתם למען יוכלו להגות בתורה, ומי יתן אשר אחב"י יקחו מוסר, ויתחרו לעשות תקנות כאלו בארצנו, וכעת תגל נפשו וישמח ישראל לשמוע כי מציון תצא תירה ודבר ה' מירושלם וצוני לרשום בפנקסו אשר ברצות ד' ישלח בכל שנה ושנה חמשה ר"כ לתמיכת לומדי תורה בישיבה הנקראת **תורת חיים הכללית.** ומהם יראו כל אחב"י וכן יעשו לתמוך ידיהם כיד ד' הטובה עליהם. עץ חיים היא למחזיקים ותומכי' מאושר ויתברכו כל המתנדבים בברכה המשולשת בני חיי ומזוני רויחא, באתי עה"ח בפקודת קדשו יום הנ"ל פה **טשארטקוב.**

אהרן דאהל

שלחו מתם את המוכ"ז היקר החסיד המופלא מו"ה.... נ"י והציע לפני מרן הק' צי"ע שליט"א את אשר רחש לבם דבר טוב בעיר הקודש ת"ו ופתחו בית תלמוד שמשם תצא הוראה למחזיקים בישיבה שיש בה סמיכת חכמים תורת חכם מקור **תורת חיים**, ומאד יקר בעיני קדשו שליט"א את הטוב בפתחם שערי אורה לאמץ הנהו ברכי דרבנן דשלהי, וחפץ ה' בידם יצלח להגדיל תורה ולהאדירה, ונפקדתי לכתוב בפנקסו אשר ברצות ה' יתן ע"ז בכל שנה ושנה ששה ר"כ וכן יעשו כל גדיבי עם אלקי אברהם להחזיקם בכל היכולת עד מקום שידם מגעת, בעה"ח יום ה' לסדר ויט שכמו לסבול ויהי למס עובד תר"ם לפ"ק.

הק' דוד שוואגער

עומד על משמרת הקד' שליט"א בהוסיאטין

מה מאד תגל לב הרב הנאדר בקודש אביר יעקב שליט"א בראותו כי מציון תצא תורה ואמר לקחת חבל במצוה כי רבה וממנו יראו וכן יעשו כל אנשי שלומ"י, וע"ז בעה"ח בפקודתו יום ג' שמות תר"ס,

נחום הכהן

כ"ק הרה"ק הר' נחום שליט"א צוני לרשום בפנקסו אשר ברצ"ה ישלח בכל שנה לתמיכת לומדי תורה בהישיבה **תורת חיים הכללית** ולע"ע נתן .... ע"ז באתי עה"ח בפ"ק ג' שמות תר"ס.

יחיאל וואליך

ב"ה. המשכילים יזהירו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד, אלו מארי מתיבתא (תקוני הזהר) כעת האיר ממזרח צדק אורה ובא המוכ"ז הותיק וחסיד ירא ושלם המופלא שבערכין מו"ה ..... רץ כצבי וגבור כארי לעשות רצון אבינו שבשמים שד"ר מהישיבה הנכבדה שבעיר קדשנו ותפארתנו משוש כל הארץ ירושלם תובב"א ישיבה הגדולה **תורת חיים הכללית**, ישיבה מלאה חכמים וסופרים, דעבדית לאורייתא דלא תשתכח מישראל, כי מספיקים מזון להחזיק ידי הלומדי תורה. יקרא הגבר להחזיק במעוזם ולפתוח לתם שערי עזרה וכן צוה עלי כ"ק אדמו"ר הרב הצדיק הקדוש שליט"א לכתוב עם הספר שבגין יקרא דאורייתא נכספה נפשו הטובה לחזק יסודתם בהררי קדש ולמען חבת הקודש יעלה את ירושלם על ראשו, ויפריש בכל יום ממנו תרומה עבורם ומה שיעלה ביד קדשו מדי שנה בשנה ישלח לידם מחצית קודם הפסח ומחצית קודם ראש השנה אי"ה, ועצת קדשו שליט"א נאמנה לכל המקשיבים לקולו הרוצים מדי יום ביומו לקיים מצות החזקת ידי ת"ח שכל הנביאים לא נתנבאו רק על זה, שיראו בכל יום להפריש ממעותם עבור הישיבה הנכבדה הנ"ל, ובזכות המצוה הרבה הזאת יזכו להרחבת הדעת ולכל מיני השפעות טובות ורוב עושר ואושר וירשו טובה וברכה, ובקרב תחזינה עינינו בישועת ציון וירושלם, ע"ז באעה"ח יום ד' לסדר למען תהי' תורת ד' בפיך „ותמלוך בציון" לפ"ק, פה

קאפיטשוניץ

ישראל מרדכי טייטעלבוים

עומד על משמרת הקודש שליט"א

כן איקלע לאתרא הרה"ח המופלג .... מעה"ק ירושלם תובב"א והציע לפני אדמו"ר קדוש ישראל שליט"א גודל הענין חברת **תורת חיים** אשר נתיסדה שמה זה שנים כבירים, ובקש מאתו סעד על דבר מצוה הלזו, וזאת פקד עלי לכתוב בשמו לכל הסרים למשמעתו שיהיו נטפלים לאותה מצוה ויקחו חבל במצוה זאת להחזקת ישיבת תורת חיים בעיה"ק ירושלם להגדיל תורה ולהאדירה. וגם אדמו"ר קדוש ישראל שליט"א קיים המקרא חבר אני לכל אשר יראוך, והתחייב את עצמו בל"נ ליתן בכל שנה סך עשרה קראנען, ונתן כעת עבור שנה אחת, ממנו יראו וכן יעשו, וזכות המצוה הזאת יגן עליהם לראות בבנין ציון וירושלם בנחמתה ולהתברך בכל מילי דמיטב. ע"ז באתי על החתום יום ג' לסדר כל אשר דבר ד' נעשה ונשמע שנת ע"ת ק"ץ לפ"ק פה **וויניטץ**

אפרים מאהליר

הכותב בפקודת אדמו"ר שליט"א

ב"ה, גם כבוד קדושת מרן אדמו"ר הה"צ שליט"א, נלוה לדבר מצוה רבה הזו ובל"נ יתן סך .... בכל שנה ושנה, וממנו יראו וכן יעשו כל אנשי שלומו להחזיק כדבר מצוה רבה הלזו, ע"ז באתי על החתום יום ב׳ תשא את ראש בני ישראל בשנת „עת קץ" לפ"ק.

הצעיר **משה סאק** בבית אדמו"ר שליט"א

ב"ה. סאדאגורא

הן המוכ"ז שלוחא דרחמנא .... מעיה"ק הציע לפני זיו כ"ק אדמו"ר קדוש ישראל שליט"א, את גודל יקרת הענין הנכבד מישיבת **תורת חיים הכללית** אשר נתיסדה בירושלם עיה"ק תובב"א, ומאד הוטב הדבר בעיני כבוד קדשו אדמו"ר, ופקד עלי לרשום בפנקסו אשר בטח אי"ה בכל שנה ושנה ישלח לעזרת הענין הנכבד הזה, וממנו יראו וכן יעשו להגדיל תורה ולהאדירה, וזכות התוה"ק יעמוד להם להשפיעם כטו"ס, ובעה"ח יום ג׳ ט"ו שבט ר"ב נח"ת לפ"ק.

סא"ג יחזקאל דוב בער שפירא

אב"ד דק׳ **נאוואסעליצע** העומד על משמרת הקודש. וכעת נתן אדמו"ר שליט"א סך שלשה רוביל כסף מזומנים.

כן עט"ר כ"ק הה"צ הר׳ **אהרן** שליט"א פקד עלי לרשום בפנקסו זה אשר ברצ"ה ישלח בכל שנה לעזרת הענין הנכבד הזה למען יגדיל תורה ויאדיר, ונתן ע"ז סך.... כסף ובעה"ח בפ"ק היום יום ג׳ ט"ו שבט שנת „עת קץ" לפ"ק.

סאדאגורא

מה מאד הוטב בעיני מרן אדמו"ר הקדוש שליט"א הצעת מוכ"ז הרה"ח המופ׳ .... בענין תמיכת ותחזקת הישיבה הגדולה **תורת חיים** המתנוססת לתפארת בעיה"ק ירושלם ת"ו ואך למותר להרבות בשבחה כי כבר נתנו עדיהן רבני וצדיקי דורנו הי"ו וכולם כאחד תמכו את המוכ"ז בשתי ידים, לזאת פקד עלי אדמו"ר הק׳ שליט"א לרשום בשמו הטהור כי גם הוא יקח חבל במצוה הרבה הלא למען יגדיל תורה ויאדיר והבטיח לשל:ח אי"ה בל"נ כסף שנתן בכל שנה ושנה סך חמשה ר"כ ונתן כעת למוכ"ז עבור שנה אחת, ובקשתו שטוחה שממנו יראו וכן יעשו ויקח כאו"א חבל במצוה הלזו, ובזכות המצוה הזאת יברכם ד׳ בכל אות נפשם לטובה, א"ד הכו"ח בפקודת קדשו, אור ליום ג׳ לסדר תזריע „נחמות ציון" לפ"ק, פה **אטיניא**

אליהו דאויד

ב"ה. אטיניא.

כן פקד עלי הה"צ כ"ק עט"ר מו"ה **יחיאל מיכל** שליט"א לרשום בפנקס כי יתן בכל שנה ..... על הישיבה **תורת חיים** בירושלם וממנו יראו וכן יעשו כל אנ"ש, הכותב בפקודת קדשו, היום יום ד׳ תזריע תר"ס.

הק׳ **ישרא׳ מנחם מארגינשטערין**

מה מאד ישמח לב ותגל נפ"ש כבוד קדושת אדמו"ר שליט"א בראותו את המוכ"ז הוא ניהו המופלג החסיר ..... הנישלח מירושלם עיה"ק תובב"א אדות הישיבה הנכבדה **תורת חיים** ולמען החזקת תוה"ק ולומדי׳ פקד עלי כבוד קדשו שי׳ לרשום בפנקסו זה כי ישלח אי"ה בל"נ בכל שנה.... ואמר לפעלא טבא יאשר

חילו, ויהי נועם ד' עליו בכל מעשי ידיו אשר בכל מקום בואו יקחו חבל בהענין הנכבד הלזה, וזכות התוה"ק יגן עליהם להשפיעם כל טוב סלה, היום יום ג' י"ט אדר שני ש:ת התר"ס.

מרדכי באזמאנן

העומד על משמרת פקודת הקידש פה.

גיוואזדזיעץ.

בעזה"י חוסט.

אקלע לאתרא האי שלוחא דרחמנא מהישיבה הרמה תורת חיים בעה"ק ירושלם תובב"א, וכתבי מליצה בידו מיקירי עה"ק ת"ו כולם מהללים ומשבחים ומפארים יקר תפארת הישיבה הרמה יצ"ו ע"כ שפתי לא אכלא מלבקש מאת אחב"י להעניק מסת נדבת ידם להספקת בני הישיבה איש איש כברכתו, ובזכות זה תזכו לברכות הנאמרים בשכרן של המחזיקים בעץ חיים. אורך ימים בימינכם עושר וכבוד בשמאלכם, דברי הכותב למען המצוה, זאת חנוכה תרס"א לפ"ק. וגם אני התנדבתי שני כתרים. בעד שנה זו ומסרתים למוב"ז ומדי שנה בשנה אתן כפי אשר ידבני לבי בע"ה.

הק' משה גרינוואלד

אבדק"ק חוסט והגליל

אל כבוד אחב"י בכל עיר ועיר וכל קהל ועדה רבניהם גדוליהם ועשיריהם ואחריהם כל ישרי לב יהי נועם ד' חופף עליהם כל היום: הן אתרהיש ובא לפני ה"ה מוב"ז. . . . . . מירושלים עיה"ק ת"ו ובידו תכריך כתבים ממרנן ורבנן די בארעא דישראל ודי בחו"ל כולם מברכין משבחין מפארין את המפעל היקר והנעלה הישיבה הגדולה לאלקים הנקראת בשם „תורת חיים" בעיר ה' שמה הנוסדה לפני רבות בשנים מן הבור ההוא ישקו עדרים עדר לבדו מים חיים מתהומות התלמוד והפוסקים ולומדים בשקידה רבה כל הימים לרבות הלילות, והוא הוא השלוחא דרחמנא להרים תרומת עם בנ"י עבורה לבל תרבץ תחת המשא הכבדה הוצאה רבה הדרושה לזה, לכן אבא בשורות אלה להעיר כל לבב איש ישראל הנאמן לה' ולתורתו לקבל את המשולח הזה בכל מקום בואו בפנים יפות. ולהתחייב א"ע להיות בתומכי הישיבה ההוא במיטב כספו איש איש כפי יכלתו וגם אני נתתי ידי לד' וחברתי עצמי אל מחברת הקודש ההוא ואשלח אי"ה אל מנהלי הישיבה שנה בשנה עשרה קראנען ועבור שנה הנוכחית נתתי כעת ביד המשולח מוב"ז. וחכם לב יקח מצות הרבה ובזכות זה תזכו לחיים ארוכים ותשבעו ענג ונחת מבנים ובני בנים עוסקי בתורה ומצות ונזכה לגאולה שלימה, מציון תצא תורה ודבר ד' מירושלם בב"א.

באעה"ח היום יום ב' א' דימי חנוכה תרס"א לפ"ק סיגעט.

חנניא יום טוב ליפא אבד"ק סיגוט והגליל.

כן בא לפני מוב"ז . . . . . מתושבי עה"ק ירושלם תובב"א והראה לפני מכתבים ותעודות רבני וגאוני זמננו אשר יעידון עליו שהוא שליח מצוה מאת החבורה תורת חיים שנתיסדה בעה"ק להרבות תורה בישראל ולהרים קרן התורה ולומדיה, אי לזאת גם אנכי אהיה חבר לדבר מצוה רבה הלזו להחזיק בידיהם ולהיות בתומכי עושי מצוה, ואני מוכן

ליתן אי"ה בלי"נ עשרה קראנען בכל שנה ושנה לקופת החבורה, ונתתי למוכ"ז כעת חמשה קראנען, וממני יראו וכן יעשו כל ידידי אנ"ש בכל מקומות מושבותיהם להחזיק ביד מוכ"ז להיות בתומכי הישיבה ולהיות נמנה בחבורה הנ"ל להיות מתמכי דאורייתא, וזכות המצוה תגן עלינו שתתרומם קרן תוה"ק וקרן ישראל במהרה בימינו ונזכה לעלות לציון ברנה כנפש המחכה ומצפה לישועת השם במהרה, הכו"ח היום ה' מקץ ד' דחנוכה שנת תרס"א לפ"ק ספינקא יע"א

הק' **יוסף מאיר**

בלא"א מו"ה שמואל צבי זלל"ה.

גם אנכי אהי' נטפל לעושי מצוה להיות מתומכי הישיבה תורת חיים. לסייעם בכל שנה ושנה כפי אשר יזכני השי"ת. הכ"ד

הק' **יצחק איזיק**

בהרה"ג הצ' שליט"א.

ולע"ע נתתי ליד מוכ"ז. . . .

מפני שראיתי שגדולים וצדיקים שליט"א מפארים ומהללים את הישיבה הגדולה לאלקים באה"ק. ע"כ אמיתי גם אנכי אהי' נטפל לעושי מצוה ולסייע בהרמת קרן תוה"ק, ואני מתחייב א"ע ליתן בכל שנה בל"נ חמשה קראנען. ועתה נתתי נדבתי זו ביד שלוחא דרחמנא המוכ"ז, וממני ילמדו ויעשו, ובזכות זה נזכה לגאולה שלמה כי מציון תצא תורה היום א' יתרו תרס"א לפ"ק פה ב' הוניאד יצ"ו.

זאב גאלדבערגער

רב פה ב' הוניאד והגליל

להיות נטפל לעושי מצוה באתי בשורה הזאת לעורר את לבב המחזיקים בתורת ה' על אודות החזקת הישיבה המפוארה הנקובה בשם **תורת חיים** בעה"ק ירושלם תובב"א אשר נתיסדה ע"י גדולי ישראל הי"ו. לגדל שם ת"ח מופלגי תורה ויראה, וכאשר יעידו ויגידו כמה וכמה גדולי מדינתנו ושארי מדינות, מצוה רבה להחזיק בהאי חברה המפוארה, ומי ראה אלו יוצאים ולא יצא, לכן אקוה שגם במקומי ובמקומות הסמוכים יקבלו את השד"ר המוכ"ז בספ"י ויתנו לו מנה יפה לטובת החברה, וכל המרבה הרי זה משובח.

הבעה"ח פה קלויזענבורג ד' פ' שירה תרס"א לפ"ק.

הק' **משה שמואל גלאזנער**

רב דפה והגליל.

(מקום החותם)

ראיתי ונתתי את לבי על בית הזה אשר נוסד בירשת"ו לתיות בית תלמוד ישראל ואמרתי אין זה כ"א בית אלקים ומשם תצא הוראה לדעת מה יעשה ישראל, כן יתן ה' והיה לבב העם הזה להחזיק בידם בנפשם ומאדם וגם אנכי מהמתנדבי' בעם כרוח ה' הטובה עלי, דברי **יוסף מאיר** בהרב המפורסם מוהר"ר אברהם יהושע העשיל ז"ל.

כאשר בעיה"ק ירושת"ו נתיסדה שם ישיבה גדולה הנקראת **תורת חיים** מצוה גדולה להיות בתומכי הישיבה הנ"ל. וגם אני אהיה אי"ה מהנמני' לדבר שבקדוש' זאת בנדבת לבי, וממני תראו וכן תעשו להיות מתמכין דאורייתא איש כנדבת לבו ובזכות זה נזכה לגאולה שלמה. יום ד' כ"ח

תשרי ששו"ן לפ"ק פה סקווירא ישראל בהרב מוה"ר יצחק ז"ל

הנני מן הנמנים לדבר שבקדושה זו לחזק ידי לומדי תורה בנדבת לבי אשרי איש יעשה זאת ובן אדם יחזיק להיות מתמכין דאורייתא בפרט בעיה"ק ירושת"ו, יום ד' כ"ה תשרי ששו"ן לפ"ק סקווירא.

דוד בלאאמו"ר מהר"י זצ"ל.

אך למותר לפאר יקרת ערך מעלת הישיבה תורת חיים אשר כבר משובחת ועומדת מפיות כמה גאוני וגדולי הזמן, ודבר ה' היוצא מירושלם בלי ספק נעשה על טהרת הקודש אך גין הדבר הזה יצא הלבלר בקולמסו לעורר לבות אחב"י רחמנים ב"ר להיות עזר למנהלי הישיבה להספקת התלמידים הי"ו, ותורת חיים משותפת לאהבת חסד. ואם אין קמח אין תורה וביותר באחרית הימים האלה, לכן קולי אקרא בקול גדול, קול מלא ו' דא אות אמת אין אמת אלא תורה. הרי ישראל, שימו לבבכם להיות לעזור ולסעד להרבצת תורה ברבים ות"ת כנגד כולם, והנני נלוה לעושי רצון ה' עפ"י חוקי הישיבה המבוארים בתקנותיה סעיף ח' וממני יראו וכן יעשו כל אוהבינו אוהבי תורה ושוחרי תושיה, בעה"ח א"ח הסוכות שנת "ומצמיח ישועה בגאולה טובה„ לפ"ק

הק' יהושע העשיל

החופ"ק מאניסטערשטיקא.

חלקי אמרה נפשי להודות ולהלל על הטוב אשר נתיסדה בעיה"ק ירושת"ו ישיבה הגדולה תורת חיים ועמה מקור חיים ומשם תצא תורה והוראה בישראל והנני מן הנמנים לדבר שבקדושה לחזק ידי לומדי תורה ולהתנדב ברוח נדיבה כיד ה' הטובה עלי. כן יתעוררו המתנדבים בעם להחזיק ידי לומדי תורה איש איש כפי הברכה אשר ברכו ה' וזכות התורה תגן עלינו ועל זרעינו, ונזכה לראות בנחמת ציון וירושלם. יום עש"ק אדר"ח מרחשון „ששון" לפ"ק פה סקווירא.

משה דן בל"א אדמו"ר

ר' אברהם יהושע העשיל זצלה"ה

נכנסתי לבית הישיבה ות"ת תורת חיים הכללית, ומצאתי שמה כמה וכמה תלמידים מחסידים ומהם מחסידי חב"ד הי"ו ועשיתי חקירה ודרישה ונודע לי ברור אשר ישיבת תורת חיים מקבלת תלמידים ואברכים מכל המדינות בלי שום הפרש, כחסידים כפרושים, בלי שום הבדל, וראש הישיבה הגאון המפורסם מו"ה יצחק ווינאגראד שליט"א תומך אותם לפרנסתם ופרנסת ב"ב שי' ביד רחבה בכל האפשרות, ובודאי ראוי ונכון לסבב לה טובה ולהיות בכלל תמכין דאורייתא, ובפרט בעת הזאת שצריכה חזוק.

ט' מרחשון ס"ג, ירושלם עיה"ק תובב"א.

יהודא ליב ב"ר ראובן זצ"ל מנוחין

Statuten.

Privilegien der Mitglieder u. Contribuenten.

I. Kl.) Bei Leistung eines monatl. Beitrages von **M** 0,60 wird für das Mitglied am Vorabende eines jeden Neumondes vor der Westmauer (כותל המערבי) Fürbitte gethan, ebenso zweimal im Jahre am Grabe Rahels.

Ferner wird nach Ableben des Mitgliedes (ד' יאריך ימיהם!) für dessen Seelenheil während des Sterbejahres täglich Kaddisch gesagt u. an den dafür bestimmten Tagen ein Gebet verrichtet.

II. Kl.) Für einen Beitrag von **M** 1,00 monatl. wird ausser dem im Vorigen Besagten noch während des ganzen Sterbejahres des Mitgliedes für dessen Seelenheil **dreimal täglich** vorgebetet.

III. Kl.) **Mitglieder**, die einen **monatl. Beitrag** von **M** 2,00 leisten, werden bei Lebzeiten עמ"ש an Festtagen im Mi-Scheberach vor der heiligen Torah segnend erwähnt.

Ferner wird nach ihrem Ableben ausser den im vorhergehenden § Besagten für deren Seelenheil im Sterbejahre täglich ein Abschnitt in der Mischna gelernt.

IV. Kl.) **M** 4,00 **monatl. Beitrag Zahlenden Mitgliedern** wird ausser Oberwähnten noch das Recht eingeräumt, dass לאחר אריכות ימיהם **deren Jahrzeiten für alle Zeiten** durch **Lichter-Anzünden, Mischnajoth-Lernen, Kaddischgebet** u. **3-maliges Vorbeten** für deren Seelenheil gefeiert werden.

dieser Lebensgeist gepflegt u. genährt wird, nach besten Kräften zu unterstützen.

Unsere Weisen erklaeren den Vers: עץ חיים היא למחזיקים בה auf folgende Weise: Hiesse es לעמלים בה, ein Baum des Lebens ist sie für diejenigen, die mit deren Studium sich „abmühen", so könnte sie nicht bestehn: (denn wenn für die Lebensbedürfnisse nicht gesorgt ist, kann mann dem Studium nicht obliegen,) darum heisst es eben "למחזיקים בה" die an sie „festhalten", „sie unterstützen". Es ist daher heilige Pflicht eines Jeden in Israel, die Torah, die um Israels-willen gegeben wurde, überall und überhaupt im Lande unser Väter zu unterstützen, damit sie für ihn ein Baum des Lebens werde.

Die Offenbarung geschah in der Wüste, einem Orte also, an dem Alle gleichbeteiligt sind. Dies lehrt uns, dass jeder Israelit gleichen Anteil an der Torah hat. Aus diesem Grunde wurde auch Jeruscholajim nicht unter die Stämme verteilt, auch nicht einem derselben zugewiesen, und geziemt es auch dem dreifachen Volke, (Priester, Leviten und Gemeine) Anteil an der dreifachen Torah (Torah, Newiim u. Ketuwim) zu nehmen. Um wie viel mehr gilt dies vom heiligen Lande. "אין תורה כתורת ארץ ישראל" heisst es an einer Stelle. Schon die Heiligkeit des Landes trägt viel zur klaren Auffassung derselben bei, abgesehen davon, dass viele Gebote für andere Länder nie Geltung hatten, und auch heute viele derselben nur hier pflichtgemäss geübt werden müssen, an denen die Unterstützer der Torah gleichen Anteil haben.

Ja, heute, wo Tempel und Opfer-Cultus uns fehlen, ersetzt uns diesen die heilige Torah, wie es heist: "זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת ולאשם"

Möge jeder beliebige Beitrag zur Erhaltung der Haupt-Hochschule TORATH-CHAIM dem Geber als im Tempel, der Himmelspforte gegenüber dargebrachte Opfer angerechnet u. vom allgütigen Vater wohlgefällig aufgenommen werden.

Zweck und Wirken der Hochschule.

Die Hochschule „Torath-Chaim“ ist ein nationales Werk und eine religiöse Schöpfung. Sie unterrichtet die Söhne Zions von früher Jugend an in Torath u. wahrer Gottesfurcht und erzieht sie bis sie befähigt werden, Rabbiner und Lehrer in Israel zu sein.

Die Schülerzahl in der Hochschule Torath-Chaim nimmt von Zeit zu Zeit zu. Aufgenommen werden nur begabte Jünglinge u. junge Leute, die zur Hoffnung eines progressiven Fortschrittes und Erlangung der Reife, welche die Lehranstalt sich zum Ziele gesteckt, berechtigen.

Schüler werden ohne Unterschied der Gemeinde-Angehörigkeit zugelasen, und erhalten die unbemittelten bestimmte monatliche Stipendien je nach dem Grade der Bedürfnisse, des Fleisses u. der Fähigkeit.

Ausser den regelmässigen monatlichen Stipendien gewährt die Lehranstalt unbemittelten Hörern in verschiedenen Fällen, als Verlobung, Heirat etc, Beitraege zur Bekleidung und sonstigen unentbehrlichen Bedürfnissen.

Das Lehrgebäude, in guter Gegend in der innern Stadt gelegen, zählt zu den schönsten Bauten der heiligen Stadt und bietet einen überaus wohlthuenden Anblick. Die Lehrsäle befinden sich im obern Stockwerk und erfreuen sich durch gute Ventilation einer erfrischenden, gesunden Luft.

Die materiellen Bedürfnisse betreffend ist diese heilige Pflanzstätte der Weisheit und Gottesfurcht auf die Mildherzigkeit u, Generositaet edler Glaubensgenossen angewiesen. Wie der Geist der Tora uns belebt und zu einem Volke ewig uns erhält, da doch sie es ist die wir üben müssen, um hienieden glüklich zu sein u. die ewige Seligkeit zu erlangen, so ist es unsere erste Pflicht, die Stätte, wo

auch mässigen Mittel für ihren Lebensunterhalt hernehmen? Wir sind bestrebt und ernstlich bemüht, ihnen zum Lebensunterhalt für sich u. ihre Familien das Nötigste durch monatliche Stipendien zu gewaehren, allein, zu unserem grössten Bedauern stehen uns keine zinstragende Fonds, auch keine gesicherte Einnahmsquellen zu diesem Zwecke zur Verfügung und sind lediglich auf die mildthätige Mithülfe unsrer Glaubensgenossen angewiesen.

Unsere ganz ergebene Bitte richten wir deshalb auch diesmal an unsere verehrten Glaubensgenossen, uns in unserem Vorhaben und heiligen Bestrebungen zur Verbreitung der heiligen Lehre nach Kräften zu unterstützen. Die Zhal der Lernbegierigen Jünger, die täglich bei uns um Aufnahme ansuchen, ist eine sehr beträchtliche, allein wir können ihnen diese aus Mangel an Mitteln leider nicht gewähren!

Es helfe darum jeder brave Jehudi nach Möglichkeit, um diese Stätte der heiligen Thora in der heiligen Stadt zu erhalten u. fortzupflanzen u. der allmächtige Vater des Himmels u. der Erde, der diese mit der Thora und derentwillen erschaffen hat, wird dem edlen Geber diese Tugend und Wohlthat in jeder Beziehung und in reichlichem Masse lohnen!

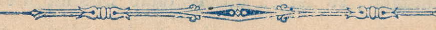
Mitglieder u. Spender werden, wie in den beigedruckten Statuten ersichtlich, gewisser Privilegien teilhaftig.

Hochachtungsvoll

Der Vorstand der Haupthochschule „TORATH-CHAIM“

ISAK WINOGRAD, Vorstandspräses:

MENCHIN HALPERN,
JACOB BLUMENTHAL,
HIRSCH MONDSCHEIN, } Vorstandsmitglieder:

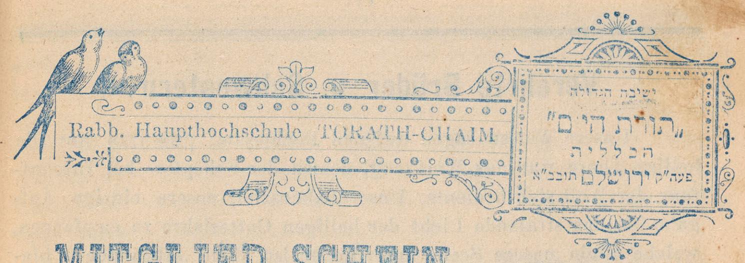

Verehrte Brüder u. Schwestern!

Unsere Weisen sagen auf den Rechtssatz: ואהי אצלו אמון Die heilige Thora war das Werkzeug, dessen der Schöpfer bei Erschaffung der Welt sich bediente. Unser Lebensziel, unsere einzige Aufgabe ist, das stralende Licht der heiligen Gotteslehre zu empfangen, welche allein unsere Seele, unser Leben ist. Viele Jahrhunderte hindurch opferte Israel sein irdisches Glück der heil. Lehre, ihrer Erklärung, ihrer Erläuterung. Alle Bücher d. Weltgeschichte gestehen ein, dass wir sehr oft die Wahrheiten derselben mit unserm Blute besiegelten.

Unsere Weisen erzählen, dass Rabbi Jochanan ben Sakkai bei Vespassian während der Zerstörung die Verschonung der Stad Jamnia (יבנה) und ihrer Gelehrten erbat. Dieser Grosse Mann hat es verstanden, dass solange der heiligen Lehre eine Pflanzstätte gesichert ist, das nationale Bewusstsein im Volke gepflegt u. genährtt werden wird. Sie ist es bis auf den heutigen Tag, die uns erhält und zusammenhaelt, und solange wir unsere Kraft ihr weihen und gemeinsam uns um ihren Banner schaaren, ist Israel **Eins**.

Edle Glaubensgenossen! Die Hochschule „Thorath-Cchajim" ist eine Zierde, eine Leuchte in der heiligen Stadt u. der Stolz derselben Sie ist eine Pflanzstätte der heiligen Gotteslehre, die ihresgleichen sucht. Viele anerkannte Autoritäten des In-und Auslandes haben derselben ihre grösste Anerkennung ausgesprochen. In dieser traurigen Zeit ist diese Lehrstätte mit der ehemaligen Hochschule in Jamnia zu vergleichen. Über 150 Jünger obliegen in dieser Schule unausgesetzt dem Studium der heiligen Thora von denen der grösste Theil zu den besten Hoffnungen berechtigt. Seit ihrem 17-jährigen Bestehen hat die Hochschule eine stattliche Zahl bedeutender Talmud-Koryphäen aufzuweisen, die aus ihr hervorgingen u. auf die wir mit Genugthuung und voller Befriedigung hinweisen können. Woher sollen diese aber während ihrer Studienzeit die wenn-

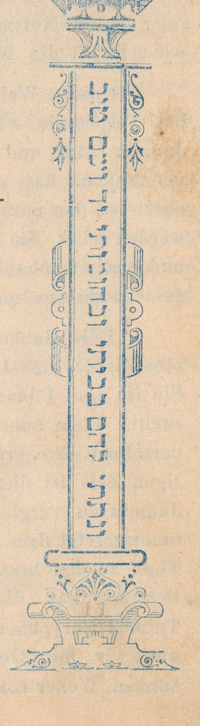
MITGLIED-SCHEIN

Herrn Arnold Kahn

Wird die Mitgliedschaft 1. Cl. statutengemäss hiermit Bescheinigt.

Jerusalem 8/3 5667.

DER VORSTAND

למ"ה היה במשכן ז' נרות כנגד ז' כוכבי לכת עצ"מ חנכ"ל

AUFRUF

der Rabbinats-Haupthochschule

TORATH-CHAIM

Bedeutung und Nützlichkeit
derselben;

Vereinstatuten

nebst einem

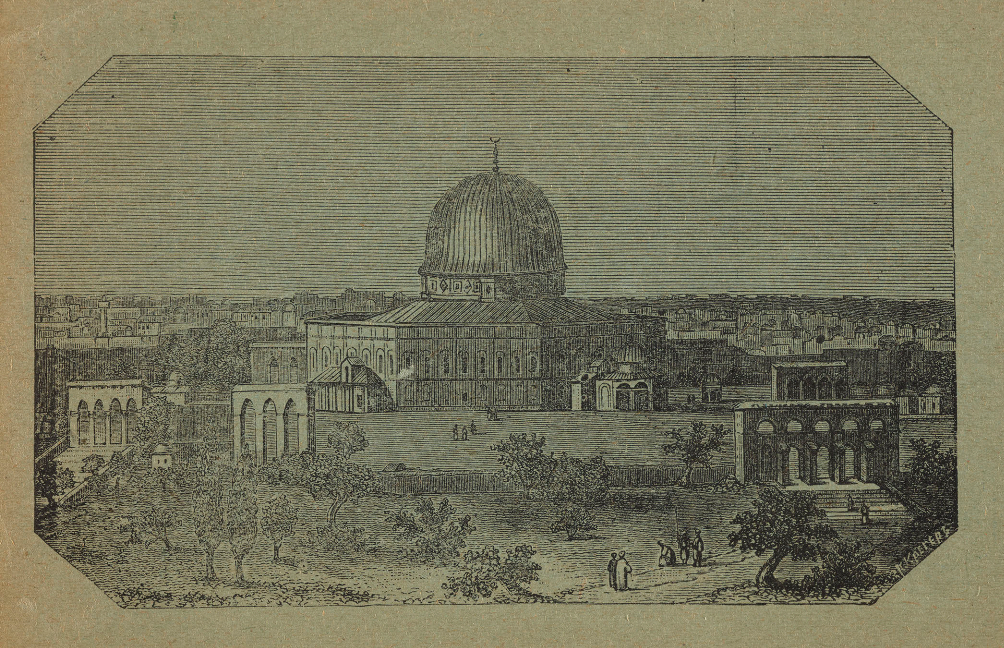
Auszug von **Gutachten**

hervorragender Persönlichkeiten

Adresse:
Rabbiner ISAK WINOGRAD
Jerusalem Palästina.

זכרו מרחוק את ה׳ וירושלם תעלה על לבבכם

AUFRUF

der Rabbinats-Haupthochschule

TORATH-CHAIM

Bedeutung und Nützlichkeit derselben;

Vereinstatuten

nebst einem

Auszug von **Gutachten**

hervorragender Persönlichkeiten

Adresse:

Rabbiner ISAK WINOGRAD

Jerusalem Palästina

1907

